

1892 p/schu

6727

059

2-70

2001

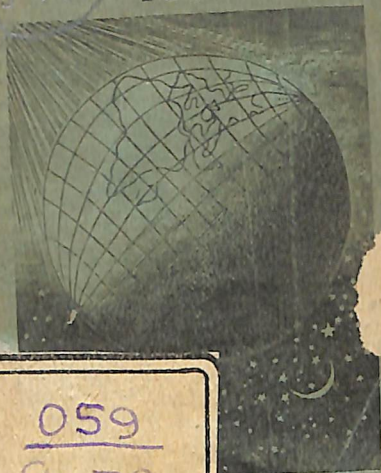
1. № 757

ՀԱՅԿԱՆԻ

Ծ Ո Յ Ի

ՕՐԱՑՈՅՑ

1892

059

9-70

059
9-70

Ծ Ո Յ Ի
Ժ Ո Ղ Ո Վ Ր Դ Ա Կ Ա Ն

Օ Ր Ա Յ Ո Յ Յ
1892

(նախանշ)

Թ Ո Ւ Ա Կ Ա Ն Ի Ն Ք Ր Ի Ս Տ Ո Ս Ի

Ա շ Խ ա ա ու թ Ի լ Ն

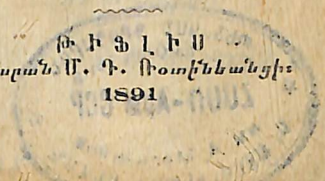
Մ Ա Կ Ա Ր Զ Մ Շ Կ Ե Ա Ն Ի

Հ Ե Ժ Ե Դ Դ Դ Դ Դ Դ

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս

Տպարան Մ. Դ. Ռոտինկանցի:

1891

Ընթերցեալ զայս՝ չգտնի ինչ հա-
կառակ Հայաստանեայց ս. եկեղեցւոյ
ռւստի Թոյլատրութիւն սորա

Նախագահ տպ. Ժող.

Արեւիկէն Երևան

Թիւ 123
2 Մայիսի 1891 ամի
ի ս. Էջմիածին:

Կ Ն Ի Ք

49697-~h

Дозв. цензур. Тифлисъ 13 Мая 1891 г.
Типография М. Д. Ротинианца, Гол. пр.,
совет. д. № 41.

† ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ԻՓԵՔՉԵԱՆ

35882-6

1892 թ. ՀԱՅՈՅ ՏՕՄԱՐԱԿԱՆ ՆՇԱՆՆԵՐ

Գիր աարւոյն է	ՀԿ
Վերադիրը	ԺԱ.
Եօթներեակը	ԳԳ
Խնեհատաներեակը	10
Տանուակէքն	Խեյգէտիճն:

Տ Ա Ր Ե Մ Ո Ւ Տ Ն Ե Ր

Հայոց ըստ բուն Տօմարի Օգոստ. 11-էն	
« ըստ Ազարեայի Մարտի 21 »	
Լատինաց (ըստ նոր Տօմ.) Դեկ. 19 »	
Ռուսաց Յունիւարի 1 »	
Մահմեդականաց Մարտի 9 »	
Հրէից Սեպտեմբերի 10 »	

ԵՐԵՒՈՅԹՔ ԼՈՒՍՆԻ

☉ Ծն. Լս.	Ծնունդ Լուսնի.
☾ Առ. քառ.	Առաջին քառորդ.
☼ Լը. Լս.	Լրումն Լուսնի.
☿ Վը. քառ.	Վերջին քառորդ.

ՀԱՅՈՅ ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆՇԱՐԺ ՅԱՅՏ-
ՆԻ ՏՕՆԵՐԸ:

Օր Կադ. Չորեքշաբթի Յունիւլ. 1-ին	
» Ծննդեան Երկուշ. » 6 »	
Առաջաւ. Բարեկ. Յունիւարի 26 »	
Սուրբ Սարգիս Փետրւարի 1 »	
Օր ՏԵԱՌՆԸՆԴԱՌԱՅԻ Ուրբ. 14 »	
Բուն Բարեկենդան » 16 »	
ԶԱՏԻԿ Ապրիլի 5 »	
Օր ԱԻԵՏՄԱՆ Երեքշաբթի 7 »	
Երեման ս. Խաչի Մայիսի 3 »	
ՀԱՄԱՐԱԶՈՒՄՆ » 14 »	
ՀՈԳԵԳԱԼՈՒՍ » 24 »	
Բարեկ. Լուս. պէջ. Յունիւսի 14 »	
Գրեզոր Լուսաւորիչ » 20 »	
Բարեկ. Վարդ. պէջ. Յունիւսի 5 »	
ՎԱՐԴԱՎԱՌ » 12 »	
Բարեկ. Սը. Ածածնի. պէջ. Օդ. 9 »	
ՎԵՐԱՓՈՒՄՆ Սը. Ածած. » 16 »	
Բարեկենդ. Սը. Խաչի Սեպտ. 6 »	

ԽԱՉՎԵՐԱՅ. Սեպտեմբերի	13 »
Բարեկ. Վարադայ Խաչի »	20 »
Գիւտ Խաչ Հոկտեմբ.	25 »
Յիւնական Բարեկ. Նոյեմբ.	15 »
Սբ. Յակոբայ Բարեկ. Դեկտ.	6 »
Բարեկ. Ծննդ. պհյ. Դեկ.	29 »

1892 Թ.

„ԷՖԻՍԵՐՏԷԻ“ ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Այս 1892 Թ. ցամաք և երաշտութիւն
կը լինի, մարդկանց մէջ խռովութիւն,
անասնոց մէջ կոտորած, մանր չորքո-
տանքը յաջողալէ: Գինի և մեղր շատ,
խսկ ձէթ սակաւ: Զմեռուայ սկիզբը
ցուրտ, մէջը անոյշ, վերջը հողմալից:
Գարունը ջրաւատ, ցուրտ և հողմով.
ամառն անձրեւոտ, բայց ցորեն և այլ
արածընայք սաստիկ հողմերից կը վնա-
սուին. փոթորիկներ և հեղեղներ: Աշ-

նանը անձրեւախառն քամիք կը փչեն:
Գուցէ մարդկանց և տղայոց մէջ սաս-
տիկ տենդ. պատահի, եղիամն էլ շատ
տեղ խաղողին կը փասի: Անտառնե-
րից գաղաճները և թռչունները դուրս
կը վազեն: Աղաչենք Աստուծուն, որ
ցաւ (մահ տարածամ), երկրաշարժու-
թիւն և կայծակնահարութիւն չը պա-
տահի: Սաստիկ հիւանդութիւն կը լինի
մանաւանդ աչքացաւութիւն և հա-
րուածներ. անասնոց մէջ էլ կոտորած:
Թաղաւորին և արքունի ծառայողնե-
րին մեծ վնասներ և տուժումներ կը
հանդիպի: Նրաժիշտները կը շատանան
և կը խնդան օրերողներով հետ, կանայք
և եգամու մարդիկ յաջողութեան մէջ
կը լինին: Ռամիկները հարուած կստա-
նան: Մեծ կռիւ կը լինի, սպանութիւն
և արեւնահեղութիւն: Բանտերիցն էլ
շատերը կը փախչեն:

ԱՐԵՒԻ ԵՒ ԼՈՒՍՆՈՅ ԽԱՒԱՐՈՒՄՆԵՐԸ:

1892 թուականին երկու անգամ լուսնոյ և երկու անգամ էլ արևի խաւարումներ տեղի կունենան, որոնք կը պատահեն հետեւեալ ժամանակներում:

Լուսնոյ մասնաւոր խաւարումն ապրիլի 29-ից 30-ը գիշերը, իսկ ամբողջական խաւարումը հոկտեմբերի 23-ին երեկոյեան:

Արևի ամբողջական խաւարումն 14-ին ապրիլի, որը տեսանելի կը լինի երկրագնդիս հարաւային կիսամասում իսկ մասնաւոր խաւարումն 8-ին հոկտեմբերի և տեսանելի կը լինի հիւսիսային և միջին Ամերիկայում և Ատլանդեան ուղիւնոսից: Թիֆլիսում արևի այս խաւարումներէն և ոչ մինը նկատելի չի լինել:

ԶՈՒԱՐՃԱԽՕՍԻ ԿՏԱԿԸ

Հանգուցեալ երգիծաբան Յակոբ Պարոնեանի յիշատակին:

Քսան տարի երկիր օտար,
Զուարճախօսը թափառած՝
Վերադարձաւ տկլոր տկար,
Հիւրանոցում իջաւ ցած:

Մի ձեռք լաւ շոր մաղէ մուշտակ,
Այդ էր միայն ինչ որ ունէր.
Սակայն նրան հարուստ անբաւ,
Կարծողների թիւը շատ էր:

Մահուան դուռը երբ որ հասաւ,
Կանչեց նա իր քահանային.
Քաւուեց մեղքը հաղորդ առաւ,
Ապա դիմեց իւր կտակին:

Տէր հալըն ուրախ ասաց որդիս,
Պատրաստ եմ քո հրամանիդ.
Միայն ինչոր ունես չունես,
Լաւ մտածիր չսխալուես:

Ասա գրեմ օրհնեալ լինես,
Արքայութեան արժանի ես:

Մեր հոգեւոր բոլոր անձանց,
Անշահասէր երեցփոխանց.
Աշխատասէր հոգաբարձուաց,
Գրիւր հասնի հարիւր հազար:

Առատ բղխալ, ո՛վ բարեգործ,
Ազնիւ զաւակ ազգիս հաւոյ:

Իմ բարեկամ ազգականաց,
Տես ու ծանօթ աւցելողաց.
Զրիակեր թամբալ անձանց,
Թող վճարուի հարիւր հազար:

Առատասիրտ ճշմարիտ մարդ,
Արժանի ես լաւերժ փառաց:

Շուտ գործ քննող դատաւորաց,
Անկեղծ անկեղտ փաստաբանաց.
Հաւատարիմ գրաքննաց,
Գրիւր միմիայն հարիւր հազար:

Օրհնեալ լինիս դու լաւիտեան,
Արժանի ես արքայութեան:

Բոլոր հաւոյ գործող անձանց,
Միմեանց բմբւղ մեր խմբագրաց.
Հալ ինքնագլուխ մատենագրաց,
Ամեն մէկին տառն հազար:

Ո՛վ ազգասէր, ազնիւ սր.մարդ,
Թողնելու ես մեծ չիշատակ:

Ժողովրդի ղուղը ծծող,
Ամեն կարգի ծառայողաց.
Կաշառակեր կառավարչաց,
Նպաստում եմ չիսուն հազար:

Միմեանց քանդող թիֆլիղեցւոյ,
Զօկ ու կռօ խաչագողաց.

Բարձր փչող զարաբաղցւոց,
Եւ հոտոտաց՝ տասն հազար:

Սուտ ազգասէր կեղծ հպարտաց,
Մեծ մեծ բրդող հաստափորաց,
Փողովորդին առաջնորդաց,
Ամեն մինին տասն հազար:

Հաւոց լեզուի ուղղադրողին,
Թշուառ մանկանց թիւ խմբագրին,
Տաս-տաս հազար գրիւ ստանան,
Միայն իրանց չափը ճանչնան:

Թռքը—լերդիցը չը չոգող,
Հեշտ միջոցով միւս կեանք տանող,
Մարդկանց—հողին, ծուծը հանող,
Բժշկներուն՝ քսան հազար:

Աովկասի բոլոր քաղաքաց,
Գործին արի իրաւասուաց,
Արհեստներու թէ հարկատուաց,
Աւագացն էլ հարիւր հազար:

Ամեն երկրի բարե-համբաւ,
Որքոց արեաց խնամակալաց,
Նոցա համար պաշտպան ընտրած,
Խղճով անձանց քառասուն հազար:

Ծալը պակաս լօտօ խաղող,
Գրպանի քաջ տղրուկներուն,
Իրանց մարդոց թշուառացնող,
Տիկիներուն հազար վիսուն:

Հանդերձներու խելագարներ,
Հարկաւոր տեղ ուսմանիստներ,
Մօղաներու սիրահարներ,
Օրիորդաց տասն հազար:

Բաւ է որդի աղքատ բղխաս,
Լաւ է առաջի էլ մտիկ տաս:

Թաղմանս համար պատուիրում եմ
Երկու հարիւր ոսկի ծախսել,
Քահանաներ չաւ հրաւիրել,
Փառաւոր ինձ հողին լանձնել:

Էն էր կտակը վերջանում էր,
Մեր տէր հայրը խիստ տխրում էր,
Իրան ոչինչ հասնելու չէր,
Էլ չգիտէր թէ ինչ անէր:

Օրհնեալ հոգի, որդեակ բարի,
Գնացել ես այսքան տարի.
Ասա, ես քեզ ինչ եմ արել,
Որ ինձ մաս չես ուզում հանել:

Բոլորին շատ ու շատ հազար,
Իսկ ինձ խաղառ դու մոռացար.
Մի՞թէ ես չեմ աղօթարար,
Անձիդ և քո հոգուդ համար:

Խօսիր, խօսիր, օրհնեալ լինես,
Արքայութեան արժանի ես.
Առատասիրտ ճշմարիտ մարդ,
Մեծ բարերար բղխալ առատ:

Չեմ մոռացել ո՞վ բարի հայր,
Քեզ տալիս եմ քսան հազար.

Պատարագը հոգոյս համար,
Միմիայն արա միշտ անդադար:

Անշուշտ անշուշտ, ով սբ. հոգի,
Բոլոր իղձդ կիրազործուի:

Ամբողջ թերթը վերջացել էր,
Տեղ չկար որ բան գրուէր.
Զուարճախօսը ստորագրեց,
Կարդալ նորից առաջարկեց:

Տէր հայրն կտակն առաւ կարդաց.
Շարժեց գլուխը դիմեց ասաց.
Ամեն բանն էլ լաւ է գրած,
Ո՞ւմնից ստանալ այդ չէ լիշած:

Զուարճախօսը շատ վրդոված,
Տէրտէրին խէթ նայեց՝ ասաց.
Տէր-հայր մի՞թէ դու գութ չունիս,
Չէ՞ որ տալիս եմ ես հոգիս:

Երբ ես տեսած, տուր օրինակ,
Հարուստներից այսպէս արարք.

Փողի տեղն էլ գտիր ինքդ,
Եւ կատարիր ճիշտ ալս կտակ:

Մեր տէր հաւրը ապշած մնաց,
Այսպէս բան նա դեռ չէր լսած.
Շուարուեցաւ սառած մնաց,
Թերթը թողեց ու դուրս գնաց:

Զուարճախօսը մի լաւ ժպտաց,
Մահուան տագնապի մէջ ասաց.
Լաւ կատակ էր հասկացողաց,
Վերջին օրս էլ ալսպէս գնաց:

ԶԱԽ-ՄԱԽ

Թիֆլիս, 1890 թ. մարտի 20-ին:

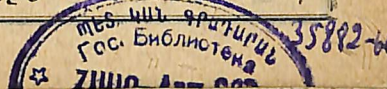
0

ՅՈՒՆՎԱՐ

31 00

L

1	ԴՇ. ԴԻ. 3. օր Ծննդ. պէջ. Տա- րեմուտ և Կաղանդ. ևս Ռ. որոց և Տօն Անուանակոչութ. Տեառն և Տ. Բարսեղի Հայրապետին Կե- սարիոյ.	14
2	ԵՇ. ԵՅ. 4. օր Ծննդ. պէջ. ⊕ Լր. լս. 6 Ժ. 23 բող. առ. Սահմանիք — Ինչպէս:	15
3	Ուր. ԿԻ. 5. օր Ծննդ. պէջ.	16
4	Շը. ԲՅ. 6. օր Ծննդ. պէջ.	17
5	✠ Կեր. ԲԻ. Ճրադալոյց Ծննդ. Նաւակատիք: Երեկոյ. զկնի պա- տարադի նախատ. (մինչև ամբոյս 14 ամեն երեկոյ նախատօնակ): Ռ. Ճրադալոյց ԱՄԱՅԱՅՏՆՈՒ- ԹԵԱՆ.	18
6	✠ ԲՇ. ԲՅ. ՏՕՆ ԾՆՆԴԵԱՆ ԵԻ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ Տեառն մերոյ Յօր Քսի: Զբօրհնէք: Ուտիք է մեզ անմիջոց ութ օր: Ա. Մերտ. Տուն.	19

0	ՅՈՒՆՎԱՐ	1
7	✠ ԳՂ. ԳԷ. 2. օր Ծննդ: Յիշատակ մեռելոց: Ռ. Յովհաննու Կարա- պետին:	20
8	ԴՂ. ԴՅ. 3. օր Ծննդ.	21
9	ԵՂ. ԴԷ. 4. օր Ծննդ.	22
10	Ուր. ԵՅ. 5. օր Ծննդ.	23
	☼ Արեգ. ի Ջրհոսն մտանէ 10 Ժ. 56 ր. առ.	
	☾ Վր. քա. յս. 6 Ժ. 39 ր. առ. Խառն եղանակ:	
11	Շք. ԵԷ. 6. օր Ծննդ.	24
12	✠ Կիր. ԲՅ. 7. օր Ծննդ.	25
13	✠ ԲՂ. ԲԷ. 8. օր Ծննդ. ՏՕՆ Ա- ՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ: Յերեկոյեան նախատօնակ:	26
14	ԳՂ. ԳՅ. Տօն ծննդ. Սրբոյ Յով- հաննու Կարապետին: Ռ. Տօն սրբոյ կոյսին նուշիայ:	27
15	ԴՂ. ԳԷ. պահք:	28
16	ԵՂ. ԴՅ. Սբցն. Պետրոսի Հայ- րապետին, Վլասայ եպիս. և Ա- բխողոմայ սարկաւազին:	29
17	Ուր. ԴԷ. պահք.	1
	☉ Ծն. յս. 7 Ժ. 35 ր. առ. Զին:	

0	ՅՈՒՆՎԱՐ	1
18	Շք. ԵՅ. Սբցն. Անտօնի, Տըր- փոնի, Պարսամայ և Ոնոկերիոսի ճգնաւորացն:	2
19	✠ Կիր. ԵԷ. 2. Կիր. զինի Ծննդ.	3
20	ԲՂ. ԲՅ. Սբցն. Թէոդոսի Թա- գաւորին և մկցն. Եփեսոսի:	4
21	ԳՂ. ԲԷ. Սրբոցն Կերակոսի և մօրն նորա Յուդիտայի և Սբց. Վիլայիցն Գորդիոսի, Պօղիքատոսի և Գրեգորիոսի:	5
22	ԴՂ. ԴՅ. պահք.	6
23	ԵՂ. ԳԷ. Սբցն. Վահանայ Գող- թնացւոյն, Եւդինեայ կուսին և Հօրն նորա Փիլիպպոսի, և մօրն Կորդեայ և երկուց եղ- բարցն Սերգեայ և Ապիտոնի և երկուց ներքինեացն:	7
24	Ուր. ԴԷ. պահք. Յ Առ. քա. 0 Ժ. 36 ր. երեկ. Անհատաբար եղանակ:	8
25	Շք. ԴԷ. Սբց. Հայրապետացն Աթանասի և Կիւրղի:	9
26	✠ Կիր. ԵՅ. 3. Կիր. զինի Ծննդ. Բարեկ. Առաջաւորաց պահոց:	10

- 27 Բշ. Ե՛. 1. օր Առաջաւ. պէց. 11
 28 Գշ. ԲՅ. 2. օր Առաջաւ. պէց. 12
 29 Դշ. ԲԻ. 3. օր Առաջ. պէց. 13
 30 Եշ. ԳՅ. 4. օր Առաջաւ. պէց. 14
 31 Ուր. ԳԻ. 5. օր Առաջաւ. պէց. 15

Յիշատակ Յօնանու մարգա-
 րէին:

⊗ Լր. Լր. 10 Ժ. 35 ր. երեկ.
 Սաբաթաօրէի:

Այս ամսուայ մէկից մինչև 31-ը
 օրն աւելացել է 1 Ժ. 52 րոպ.

29 ՕՐ

- 1 Շբ. ԴՅ. Սրբոյն Սարգսի զօրա- 16
 ղարին և որդւոյ նորա Մարտի-
 րոսի և չորեքտասան զինուո-
 րացն: Հանդիսաւոր օր ուխտի
 Սբ. Սարգիս եկեղեցւոյն Թիֆլ.
 2 ✠ Կիր. ԴԻ. 4. Կիր. զինի Ծննդ. 17
 Ռ. Տեառներնդառաջ:
 3 Բշ. Ե՛. Սրբոց Աստուծանց զօ- 18
 րալարացն:
 4 Գշ. Ե՛. Սրբոց Սուքիասեանց 19
 զկայիցն:
 5 Դշ. ԲՅ. պահք: 20
 6 Եշ. ԲԻ. Սրբոց Ոսկեանց քնցն: 21
 7 Ուր. ԳՅ. պահք: 22
- ☀ Արեգ. ի Ձուկն մտանէ 1 Ժ.
 51 րոպ. առաւ.
 8 Շբ. ԳԻ. Սրբոյն ՍԱՀԱԿԱՅ ՊԱՐ- 23
 ԹԵՒԻ Հայրապետին մերոյ:
 9 ✠ Կիր. ԴՅ. 5. Կիր. զինի 24
 Ծննդեան:

0	ՓԵՏՐՎԱՐ	1
	Ⓒ Վ. ք. ք. 3 ժ. 12 ր. առ. Փաշարէլէն օրեր:	
10	Բշ. Դի. Սըցն. Սարկոսի Եպիս- կոպոսին Պիոնի քնն. Կիւրղի և Բենիամինի սարկաւազացն և սըբոց վիւայիցն Սըգլմէնի, Որ- միդանայ և Սայենի:	25
11	Գշ. Գ. Սըբոց. Ղեկոնդիսն 26 քաւանայիցն:	
12	Դշ. Գ. պահք. 27	
13	Ք. Եշ. Գ. Սըբոց ՎԱՐԴԱՆԱՆՅ 28 ղօրաւարացն մերոց և 1036 վիւ- այիցն, որք անկան ի մեծ պատե- րադմին: Տօն ազգային և Յիշա- տակ մեռելոց: Յերեկ. նախա- տօնակ:	
14	Ք. Ուր. Գ. պահք. ՏԵԱՌՆԸՆԴՈՒ- 29 ՌԱՁ:	
15	Շը. Գ. Սըցն. Կ. Պօլսոյ Սը. Ժո- 30 ղովոյ 150 հայրապետացն: (Զինի Երեկոյեան ժամասացութեան ծածկեսցի սեղանն վարագու- րաւ, յիշատակ արտաքսման Աղա- մայ ի դրախտէն):	

0	ՓԵՏՐՎԱՐ	1
16	Ք. Կիր. Դ. ԲուՆ-Բարեկէն- դան:	1
	Ⓒ Ծն. ք. 6 ժ. 44 ր. առ. Զիւն-Խաւ:	
17	Բշ. Գ. 1. օր մեծի պահք. 2	
18	Գշ. Գ. 2. օր մեծի պահք. 3	
19	Դշ. Գ. 3. օր մեծի պահք. 4	
20	Եշ. Գ. 4. օր մեծի պահք. 5	
21	Ուր. Գ. 5. օր մեծի պահք. 6	
22	Շը. Գ. 6. օր մեծի պահք. Սըյն. 7 Թէոդորոսի զօրաւարին: Լս Ռ.	
	Ⓒ Առ. ք. 10 ժ. 12 ր. Երեկ. Հագար-Խաւ:	
23	Ք. Կիր. Դ. 7. օր մեծի պահք. 8 Բ. Կիր. Քառասնորդական պահք.:	
24	Բշ. Դ. 8. օր մ. պահք. 9	
25	Գշ. Գ. 9. օր մ. պահք: 10	
26	Դշ. Գ. 10. օր մ. պահք. 11 Ծննդ. Ն. Կ. Մ. Կայսեր Ռու- սաց Աղէքսանդր Գ.-ի:	
27	Եշ. Գ. 11. օր մ. պահք. 12	
28	Ուր. Գ. 12. օր մ. պահք. 13	

29 Շբ. 43. 13. օր մեծի պէջ. 14
Սբ. Կիւրղի Երուսաղէմայ Հայ-
րապետին և միւս Կիւրղի եպիս.
և ժօրն նորա Աննայի:

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 28-ը
օրն աւելացել է 2 ժ. 7 ր.

31 0P

- 1 ✠ Կիր. 44. 14. օր մ. պէջ. Գ. Կիր. 15
Քառասնորդ. պէջ. (Անառակին):
☉ Ը. լս. 3 ժ. 52 ր. երեկ.
Յիւլիանի Իսկանդար:
- 2 Բշ. 45. 15. օր մ. պէջ. 16
Գահակալութ. Ն. Կ. Մ. Կայսեր
Ռուսաց Ազէքսանդր Գ-ի:
- 3 Գշ. 46. 16. օր մ. պէջ. 17
- 4 Դշ. 47. 17. օր մ. պէջ. 18
- 5 Եշ. 48. 18. օր մ. պէջ. 19
- 6 Ուր. 49. 19. օր մ. պէջ. 20
- 7 Շբ. 50. 20. օր մեծի պէջ. Սբ. Երոյն 21
Յովհաննու Երուսաղէմայ Հայ-
րապետին և սբ. Հայրապետա-
յրն մերոց Յովհաննու Օճեցւոյն
Յովհաննու Որոտեցւոյն և Գրի-
գորի Տաթևացւոյն:
- 8 ✠ Կիր. 43. 21. օր մ. պէջ. Գ. Կիր. 22
Քառասնորդ. պէջ. (Տնտեսին):
Գարնանամուտ և Հասարակաց 7 ժ.
30 րոպ. առ. Տիւ և զիշեր Հաւաս.

Ե Վր. քա. լս. 8 ժ. 14 բ. եր.
Փռնրէի և փոխաւան:

9 Բշ. 44. 22. օր մ. պէց. 23

Սրբեգ. ի Խոյն մտանէ 1 ժ.

28 քոպ. առ.

10 Գշ. 45. 23. օր մ. պէց. 24

11 Դշ. 46. 24. օր մ. պէց. (Միջինը): 25

12 Եշ. 47. 25. օր մ. պէց. 26

13 Ուր. 48. 26. օր մ. պէց. 27

14 Շր. 49. 27. օր մ. պէց. Սրբ. 28

Միջն Քառասնից, օրք ի Սրբաստիա կատարեցան:

15 ✠ Կիր. 50. 28. օր մ. պէց. Ե. 29

Կիր. Քառասնորդ. պէց (Գառաւ.)

16 Բշ. 51. 29. օր մ. պէց. 30

⊙ Ծն. լս. 4 ժ. 15 բ. երեկ.

Գործայնի արարելի էղանալ:

17 Գշ. 52. 30. օր մ. պէց. 1

18 Դշ. 53. 31. օր մ. պէց. 2

19 Եշ. 54. 32. օր մ. պէց. 3

20 Ուր. 55. 33. օր մ. պէց. Յեր. Նախ. 4

21 ✠ Շր. 56. 34. օր մ. պէց. Սրբ. 5

Գրիգորի մեջոյ ԼՈՒՍՍԱՐՈՐԶԻՆ,
սոսկալի չարչարանացն և մտին ի

Վերապն: Հանդիսաւոր օր ուխտի
Ս. Լուսաւորիչ եկեղ. Թիֆլիզոյ:

22 ✠ Կիր. 57. 35. օր մ. պէց. Զ. 6

Կիր. Քառասնորդ. պէց. (Գալստ.)

23 Բշ. 58. 36. օր մ. պէց. 7

⊙ Առ. քա. լս. 9 ժ. 19 բ. առ.

Բարեխառն էղանալ:

24 Գշ. 59. 37. օր մ. պէց. 8

25 Դշ. 60. 38. օր մ. պէց. Ռ. Աւե- 9

տուսն:

26 Եշ. 61. 39. օր մ. պէց. 10

27 Ուր. 62. 40. օր մ. պէց. 11

28 Շր. 63. 41. օր մ. պէց. Յիշա- 12

տակ Դադարու Յարուժեան:

29 ✠ Կիր. 64. ԾՄԱԿԱՉԱՐԴ: Եւ 13

Ռուսաց: Յերեկ. Դռնաբացէք:

30 Աւագ-Երկուշաբթի բն: 14

31 Աւագ-Երեքշաբթի բն: 15

⊙ Լր. լս. 9 ժ. 24 բ. առ.

Անչրեւ Խոյ յիւն:

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 31-ը

օրն աւելացել է 2 ժ. 10 քոպ.

Ա Պ Ր Ի Լ

30 ՕՐ

- 1 Աւագ-Չորեքշաբթի 43. 16
 2 ✠ Աւագ-Հինգշաբթի 44. Յի- 17
 ՇԱՏԱԿ ՈՏՆԱԼՈՒԱՅԻ:
 3 Աւագ-Ուրբաթ 45. Յիշ. Չոր- 18
 շաբանաց և Խաչելութեան Տեա-
 ռն մերոյ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ:
 4 Աւագ-Շբ. 46. Ճրագարոյց: Նա- 19
 լակատիկ: Յերեկ. զինն պատա-
 ղադի նախատօնակ:
 5 ✠ Կիր. 47. ԶԱՏԻԿ: (Յարու- 20
 թիւն Քրիստոսի): Ուտիք է մեզ
 մինչև Համբարձումն անմիջոց:
 Եւս Խուսաց, որոյ ուտիք է մինչև
 նոր Կիրակի: Հանդիսաւոր օր
 թխտի նորաշէնու Ս. Աստուա-
 ճածնայ եկեղեցւոյն Թիֆլիսոյ:
 6 ✠ Բշ. 48. 2. օր Զատիկ: Յի- 21
 շատակ մեռելոյց: Հանդիսաւոր
 օր ուրախ Սբ. Նշան եկեղ. Թիֆ-
 լիզոյ: Յերեկ. նախատօնակ.
 7 ✠ Գշ. 49. 3. օր Զատիկ: ՏՕՆ 22

Ա Պ Ր Ի Լ

- ԱԻԵՏՄԱՆ Սբ. Կուս. ՄԱՐԻԱՄՈՒ:
 8 Գշ. 50. 4. օր Զատիկ: 23
 ☼ Արեգ. Ի Յուլն մտանէ 1 ժ.
 16 ըող. երեկ.
 ☾ Վր. 51. լու. 8 ժ. 58 ը. առ.
 Անգարաք Էդնայ:
 9 Եշ. 52. 5. օր Զատիկ: 24
 10 Ուր. 53. 6. օր Զատիկ: 25
 11 ✠ Շբ. 54. 7. օր Զատիկ: Յի- 26
 շատակ գլխատման Սբ. Յովհան-
 նու Մկրտչի:
 12 ✠ Կիր. 55. Բ. Կիր. 8. օր. 27
 Զատիկ: Նոր-Կիւրակի: (Կրկնա-
 ղատիկ):
 13 Բշ. 56. 9. օր Յինանց: 28
 14 Գշ. 57. 10. օր Յին. 29
 15 Գշ. 58. 11. օր Յին. 1
 ☼ Մի. լու. 0 ժ. 44 ը. առ.
 Անյրևային:
 16 Եշ. 59. 12. օր Յին. 2
 17 Ուր. 60. 13. օր Յին. 3
 18 Շբ. 61. 14. օր Յին. 4
 19 ✠ Կիր. 62. 15. օր Յին. Աշ- 5
 խարհամարան Կիրակի: (Կա-

նանչ Կիրակիէ): Հանդ. օր ուխտի Մողնոյ սբ. Գէորգ եկեղեց. Թիֆլիսոյ:

20 Բշ. Դի. 16. օր Յին. 6

21 Գշ. աշ. 17. օր Յին. 7

Ե Առ. քա. լս. 10 Ժ. 9 ր. եր.

Զաւարճալի և զով եղանակ:

22 Դշ. աի. 18. օր Յին. 8

23 Եշ. Բշ. 19. օր Յին. 9

24 Ուր. Բի. 20. օր Յին. 10

25 Շք. Բշ. 21. օր Յին. 11

26 Խ Կիր. Բի. 22. օր Յին. (Կարմիր 12

Կիր.) Դ. Կիր.

27 Բշ. Դշ. 23. օր Յին. 13

28 Գշ. Դի. 24. օր Յին. 14

29 Դշ. աշ. 25. օր Յին. 15

Այս երեկոյ կէս գիշերին լուսնոյ մի մասը կխաւարի:

30 Եշ. աի. 26. օր Յին. 16

Ը Լր. լս. 1 Ժ. 57 ր. առաւ.

Բարեկամ եղանակ:

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 30-ը օրն աւելացել է 2 Ժ. 4 ր.

1 Ուր. Բշ. 27. օր Յին. 17

2 Շք. Բի. 28. օր Յին. 18

3 Խ Կիր. Բշ. 29. օր Յին. Ե. Կիր. 19

Տօն Երեման սրբոյ Խաչի:

4 Բշ. Բի. 30. օր Յին. 20

5 Դշ. Դշ. 31. օր Յին. 21

6 Դշ. Դի. 32. օր Յին. Ծննդ. Ե. 22

Կ. Բ. Թագաժառանգի Ռուսաց

Նիկալայ Ալեքսանդրովի:

7 Եշ. աշ. 33. օր Յին. 23

Ը Վր. քա. լս 5 Ժ. 50 ր. եր.

Զաւարճալի եղանակ:

8 Ուր. աի. 34. օր Յին. 24

9 Շք. Բշ. 35. օր Յին. 25

Սրեդ. ի Երկուորեակն մտանէ

1 Ժ. 4 րոպ.

10 Խ Կիր. Բի. 36. օր Յին. Զ. Կիր. 26

11 Բշ. Բշ. 37. օր Յին. 27

12 Դշ. Բի. 38. օր Յին. 28

13 Դշ. Դշ. 39. օր Յին. 29

14 Խ Եշ. Դի. 40. օր Յին. ՀԱՄ. 30

ԲԱՐՁՈՒՄՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ: Եւ Ռի:
Հանդիսաւ. օր ուխտի սբ. Գէորգ
եկեղ. Թէլէթ գիւղի մերձ ի
Թիֆլիս:

⊙ Ծն. լւ. 8 ժ. 47 ր. առաւ.
Գործնային լծի օրեր:

15 Ուր. աչ. 41. օր Յին. Թաղաղբ. 1
ն. Կ. Մ. Օգոստանի. Ռ. Կայսեր
Աղէքսանդր Գ.-ի և Կայսերուհի
ույ Մարկայ Ֆէօդորովնայի:

16 Շբ. աչ. 42. օր Յին. 2

17 ✠ Կիր. բչ. 43. օր Յին. 3
Երկ- Ծաղկազարդ.

18 Բշ. բի. 44. օր Յին. 4

19 Գշ. բչ. 45. օր Յին. 5

20 Դշ. բի. 46. օր Յին. 6

21 Եշ. բչ. 47. օր Յին. 7

⊕ Աւ. քո. 0 ժ. 49 ր. եր.

Պարգիւյ:

22 Ուր. բի. 48. օր Յին. 8

23 Շբ. աչ. 49. օր Յին. 9

24 ✠ Կիր. աչ. Յիսներորդ օր ի 10

Ջատկէն: ՀՈԳԵԳԱԼՈՒՍ (Պէն-

տեկոստէ): Եւ Ռուս. Բաբիկեն-
դան Եղիական պահոց.

25 Բշ. բչ. 2. օր Հոգ. պհ. 11

26 Գշ. բի. 3. օր Հոգ. պհ. 12

27 Դշ. բչ. 4. օր Հոգ. պհ. 13

28 Եշ. բի. 5. օր Հոգ. պհ. 14

29 Ուր. բչ. 6. օր Հոգ. պհ. 15

⊙ Լր. լւ. 4 ժ. 30 ր. երեկ.
Աչքնային:

30 Շբ. բի. 7. օր Հոգ. պհ. 16

31 ✠ Կիր. աչ. Ա. Կիր. Յարութեան: 17

Յիշատակ Եղիայի Մարգարէին:
Առաջին պատկ: Հարսանիք: Յեր.
Նախատօնակ: Հանդ. օր ուխտի
Շվինդիս գիւղի Սբ. Ածածնայ եկ.
մերձ ի Թիֆլիս:

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 31-ը
օրն աւելացել է 1 ժ. 17 րոպ.

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս

30 ՕՐ

- 1 Բշ. օ. Սբ. Կուս. Հռիփսի- 18
մեանց: Յերեկ. նախատօնակ:
- 2 Գշ. ԲՅ. Սբ. Կս. Գայեանեանց: 19
- 3 Դշ. ԲԻ. պահ. Յերեկ. նախատ. 20
- 4 Եշ. ԳՅ. Սբ. Յովհաննու Կա- 21
րապետին և Աթանաղինէ եպ.
- 5 Ուր. ԲԻ. պահ. Յերեկ. նախատ. 22
Ե Վր. քու. լս. 11 ժ. 58 ր. եր.
Բարեխառն եղանակ:
- 6 Ժ. Նր. ԲՅ. Սբ. Գրիգորի Լուի- 23
ՍԱԽՈՐԶԻՆ մերոյ Ելն ի վերա-
պէն:
- 7 Ժ. Կեր. Բ. Կեր. զկնի Հոգ. 24
ՏՕՆ ԿՍԹՈՒՂԻԿԷ ՍՐՅ ԵՃՄԻԱԾ-
ՆԻ: (Կատարի Հանդէս յամենայն
եկեղեցիս Հայաստանեայց): Հար-
սանիք:
- 8 Բշ. ԳՅ. Սբ. մկն Բեթղէհէմի, 25
Ակակիոսի վկային, Մովկիմայ քհ.
և Կոտրատիոսի զինաւորին:
- 9 Գշ. ԳԻ. Սբ. Կուսանացն Նու- 26

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս

նիայ և Մանիայ.

☀ Սրեզ. ի Խեցգետինն մտա-
նէ 9 ժ. 8 ր. առ.

Ամառնամուտ և արեւադարձ,
յերեկին սկսանի կարճանալ, իսկ
գիշերը երկարիլ:

- 10 Դշ. ԲՅ. պահ. 27
- 11 Եշ. ԲԻ. Սբ. իշխանացն Սա- 28
Հակայ և Յովսէփայ և Ս. վկայիցն
Սարգսի և Բագոսի:
- 12 Ուր. ԳՅ. պահ. 29
☉ Ծն. լս. 5 ժ. 4 ր. երեկ.
Սառիկ շոգի, Դեղ Դեղ Կարսառ:
- 13 Նր. ԲԻ. Սբ. Ներսէսի Մեծի 1
Հայրապ. մերոյ և Խաղայ եպ.
- 14 Ժ. Կեր. ԲՅ. 3. Կեր. զկնի Հոգ. 2
Բարեկենդ. Ս. Լուսաւորչի պահ.
- 15 Բշ. ԲԻ. պահ. Սբ. Եպիփանու 3
Կալարացոյն, Բարեխայ Հայրապ.
և 3 աշակ. նորին:
- 16 Գշ. ԳՅ. պահ. Սբ. Կոստան- 4
դեանոսի թաղաւորին և մօրն
նորա Հեղինէի:
- 17 Դշ. ԳԻ. պահ. 5

- 18 Եշ. քչ. պհ.ք. Սըցն. Թէոդօսիոսի 6
Գաղատացւոյն, Թալիւբայ բժշկին
և 7 կուսանացն, որք ի յմենկիւ-
րեայ կատարեցան:
- 19 Ուր. քչ. պհ.ք. Յեր. Նախատ. 7
20 Խ Շը. քչ. Գիւտ Նշխարացն 8
Սըյն. Գրիգորի մերոյ Լուսաոր-
չին:
- Սաւ. քա. 5 ժ. 11 ր. առ.
Փոխաւան:
- 21 Խ Կիր. քչ. 4. Կիր. զկնի Հող. 9
Հարսանիք:
- 22 Բշ. քչ. Սըց. Վլայիցն Անտո- 10
նիսոսի, Թէոփիլոսի, Անիքատոսի
և Փոտինոսի:
- 23 Գշ. քչ. Սըցն. Դանիէյի Մար- 11
գարէին և երից մանկանցն Սեդ-
բակայ, Միսակայ և Սըեդնադովի:
- 24 Գշ. քչ. պհ.ք. 12
Ռ. Ծննդ. Ս. Յովհաննու Կարա-
պետի:
- 25 Եշ. քչ. Սըբոյ Թարգմանչացն 13
մերոյ ՍՍ.ՀՍ.ԿԱՅ և ՄԵՍՐԱՊՈՅ,
- 26 Ուր. քչ. պհ.ք. 14

- 27 Շը. քչ. Սըցն. Տըդատայ Թադա- 15
ւորին մերոյ և Աշխէն տիկնոջն
և Խոսրովադըստոյն: Յերեկ. նա-
խատօնակ:
- 28 Խ Կիր. քչ. 5. զկնի Հող. Գիւտ 16
Տփոյ Սը. Աստուածածնի: Հարս.
⊕ Լը. րա. 4 ժ. 41 ր. առաւ.
Սաշը:
- 29 Բշ. քչ. Սըցն. Կալիստրատոսի և 17
49 Վլայիցն և Ղուկիանոսի քա-
հանային:
- Ռ. Սըց. Սաւաքելոյն Պետրոսի և
Պօղոսի:
- 30 Գշ. քչ. Սըյն. Զաքարիայի մար- 18
գարէին:

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 30-ը
օրը պահասել է 1 ժ. 24 րոպ.

ՅՈՒԼԻՍ

31 Օր

- 1 Դշ. ԴԻ. պհք. 19
 2 Եշ. ԵՅ. Սըյն. Եղիսէի Մարդա- 20
 բէնն:
 3 Ուր. ԵԻ. պհք. 21
 4 Շը. ԲՅ. Սըց. Երկոսասանից 22
 Սաաքելոյն Քրիստոսի և Պօղոսի
 Երեքտասան Սաաքելոյն:
 5 ✠ Կիր. ԲԻ. 6. զկնի Հող. Բա- 23
 րեկենդան Վարդապետի պհց.
 € Վր. քա. 4 Ժ. 45 ր. առաւ.
 Սահարար եղանակ:
 6 Բշ. ԳՅ. 1. օր պհց. Վարդապ. 24
 7 Գշ. ԳԻ. 2. օր պհց. Վարդ. 25
 8 Դշ. ԴԻ. 3. օր պհց. Վարդ. 26
 9 Եշ. ԵԻ. 4. օր պհց. Վարդ. 27
 10 Ուր. ԵՅ. 5. օր պհց. Վարդ. 28
 11 Շը. ԵԻ. Յիշատակ Տապանակին 29
 Հնոյ և Տօն նորոյս Սը. եկեղ.
 Նաւակառիք:
 ☀ Սրեգ. Ի Սախւծն մտանէ 8
 Ժ. 35 րոպ.

- 12 ✠ Կիր. ԲՅ. ՎԱՐԴԱՎԱՌ. ՄԵ- 30
 ծահանդէս օր ուխտի Մշոյ
 Սը. Կարապետ Վանքի և Թիֆ-
 լիզոյ Սը. Կարապետ եկեղեց-
 ւոյ:
 Միջոց ուտիք է չորս շաբաթ:
 ☉ Ծն. լս. 1 Ժ. 28 ր. առաւ.
 Տօն, շաբաթ եղանակ:
 13 ✠ Բշ. ԲԻ. 2 օր վարդ. Յիշատակ 1
 մեռելոց: Մեծահանդէս օր ուխ-
 տի Ծիրանաւորի Սը. Սատուա-
 ծածնի եկեղեցւոյն (Կրճանիսի)
 Թիֆլիսոյ:
 14 Գշ. ԳՅ. 3. օր Վարդ. 2
 15 Դշ. ԴԻ. պհք. 3
 16 Եշ. ԵՅ. Սըյն. Եսայեայ մարդ. 4
 17 Ուր. ԵԻ. պհք. Յերեկ. Նախատ. 5
 18 ✠ Շը. ԵՅ. Սըյն. ԹԱԴԵՌՍԻ Ս- 6
 աաքելոյն և ս. Սանդխաոյ կուսին
 19 ✠ Կիր. ԵԻ. 2. Կիր. զկնի 7
 Վարդ.
 ☉ Սա. քա. լս. 10 Ժ. 42 ր. եր.
 Պարզ, բոյց խառն եղանակ:

- 20 ԲՇ. ԲՅ. Սըցն. Կիսրիանոսի Ե- 8
պիսկոպոսին և 45 վկայիցն և
սըց. կուսանացն Յուստիա-
նեայ, Եփեմիայ և Քրիստինեայ:
- 21 ԳՇ. ԲԿ. Սըցն. Աթանաղինեայ 9
եպ. և տասն աշակ. և Հինգ
վկայիցն:
- 22 ԴՇ. ԲԶ. պ՛ք. Ռ. Սըյն Մարիա- 10
մու Մաղդաղինացւոյն:
Անուանակոչութիւն Կայսերուհ-
ւոյ Մարիայ Ֆէօդորովնայի:
- 23 ԵՇ. ԲԷ. Սըց. Նախահարցն Ա- 11
դամայ, Սըէլի, Սեթայ, Ենով-
քայ, Ենովսայ, Նոյի, Մեւքիսե-
դեկի, Աբրահամու, Իսահակայ,
Յովսէփայ, Յակոբայ, Մովսիսի,
Ահարոնի, Եղիազարու, Յեսուայ
Սամուէլի, Սամիւտնի, Յեփթա-
յեայ, Բարակայ, Գեղէօնի և այ-
լոց Սըց. Նախարարցն:
- 24 Ուր. ԲԸ. պա՛ք. 12
- 25 Շը. ԲԹ. Սըբոյ որդւոց և Թո- 13
ւանց սըբոյն Քրիզորի Լուսա-

- ւորչին մերոյ, Արիստակէսի,
Վրթանէսի, Յուսկանն, Գրիգո-
րիսի և Դանիէլի:
- 26 ✠ Կիր. ԶԵ. 3. Կիր. զինի Վարդ. 14
- 27 ԲՇ. ԲԸ. Սըց. Մակարայեցւոցն, 15
Եղիազարու քահանային, Շա-
մունեայ և Եօթն որդւոց Նորա:
☉ Լ. Լս. 2 Ժ. 55 ր. երեկ.
Զուարթալի եղանակ:
- 28 ԳՇ. ԲԹ. Սըց. Երկոտասանիցմար- 16
դարէիցն, Ուսեայ, Ամուսայ, Մի-
քիայ, Յովելեայ, Սըգիու, Նա-
ւուսայ, Ամբակուսայ, Յօնանու,
Սովոնիայ, Անգեայ, Զաքարիայ
և Մաղաքիայ:
- 29 ԴՇ. ԲԿ. պ՛ք: 17
- 30 ԵՇ. ԶԵ. Սըբոյն Սովիայ և Երեց 18
դստերացն, Պիստոսի, Ելպիսի և
Ադապի:
- 31 Ուր. ԶԶ. պ՛ք. 19
Այս ամսուայ 1-ից մինչև 31-ը
օրը պահատել է 1 Ժ. 26 ր.

ՕԳՈՍՏՈՍ

31 ՕՐ

- 1 ՇԲ. ԲԻ. Սրբոյն. Գրեգորի Աս- 20
տուածաբանին:
- 2 Ժ. ԿԵՐ. ԲԻ. 4. Կիր. զինի վարդ. 21
- 3 ԲԶ. ԴԻ. Սրբն. Եւգէնիոսի, Սա- 22
կարիոսի, Վաղերիոսի, Կանդի-
տոսի և Սիլվադասայ:
- Ը ՎԵ. ԶԸ. ԼՍ. 9 Ժ. 35 Ե. առ-
վաքի օրեր:
- 4 ԳԶ. ԴԻ. Սրբն. Անդրէի զօրա- 23
վարին և բանակի նորին, Կալի-
նիկոսի և Դոմիտեայ վկայեցն:
- 5 ԴԶ. ԲԻ. պէջ: 24
- 6 ԵԶ. ԲԻ. Սրբն. Անդրեանոսի և 25
Կնոջն նորա Անատոլայ, Թէոդո-
րոսի և Ելիթիւրոսի վկայն: Ռ.
Վարդապառ:
- 7 Ուր. ԲԻ. պէջ: 26
- 8 ՇԲ. ԴԻ. Սրբն. Նիքիտոսի Սուրբ 27
Ժողովոյն 200 Հայրապետացն:
- 9 Ժ. ԿԵՐ. ԲԻ. 5. Կիր. զինի վարդ. 28
Բարեկենդան Ս. Ածածնի պէջ.

- 10 ԲԶ. ԲԻ. 1. օր պէջ. Ս. Ածած. 29
- 11 ԳԶ. ԲԻ. 2. օր պէջ. Ս. Ածած. 30
- ՅՆ. ԼՍ. 1 Ժ. 56 Ե. երեկ.
Անյիւսի:
- Սրբեդ. Ե Կոյսն մտանէ 3 Ժ.
18 ըսպէ:
Նաւասարդ և տարեմուտ ըստ
բուն տօմարի Հայոց 4384 և եկ.
1341 Թուականի:
- 12 ԴԶ. ԲԻ. 3. օր պէջ. Ս. Ածած. 1
- 13 ԵԶ. ԲԻ. 4. օր պէջ. Ս. Ածած. 2
- 14 Ուր. ԲԻ. 5. օր պէջ. Ս. Ածած. 3
- 15 ՇԲ. ԴԻ. Տօն Շողակաթի, Ս. 4
Էջմիածնի ըստ տեսլեան Ս. Գրե-
գորի Լուսաւորչին: Նաւակատիբ:
Ռ. Վերախոխումն:
- 16 Ժ. ԿԵՐ. ԴԻ. ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄՆ 5
Սուրբ Ածածնի: Մեջոց ուտիբ
երեբ շարաթ: Հանդիսաւոր օր
ուխտի Բէթղէհիմի Սբ. Ածածին
եկեղ. Թիֆլիսոյ: (Զինի պատա-
րագին կատարի օրհնութիւն խա-
ղողոյ և ինն օր ամ. երեկ. նախ.)

0 0 Գ Ո Ս Տ Ո Ս 1

- 17 ✠ ԲԶ. ԳՅ. 2. օր Վերափոխման: 6
Յիշատակ մեռելոց:
- 18 ԿԶ. ԳԻ. 3. օր Վերափ. 7
- Յ Ա. Ե. Բ. Գ. Դ. Ե. Զ. Է. Ը. Թ. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

0 0 Գ Ո Ս Տ Ո Ս 1

- Ռ. զլեռնաբնակ օրն. Յովհաննու
Կարապետին:
- 30 ✠ ԿԼԸ. ԳԻ. 3. ԿԼԸ. զինի ՎԼԸ 19
րափ. Գլու գոռուլ Ս. Ածածնի:
- 31 ԲԶ. ԳՅ. ՍԵՅ. Ստեփաննոսի 20
Ուղնեցւոյն և վկայիցն Գորգա-
րինեայ, Ծամիղէսի, Տուքիկոսի և
Ռատիկոսի: Անուան. Ն. Կ. Մ.
Կայսեր Լուս. Աղէքսանդր Գ. ի:
- Այս ամսուայ 1-ից մինչև 31-ը
օրը պահպանել է 2. Ժ. 31 ր.

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

30 օր

- 1 Գշ. Դ. Սեյ. մարդարեկն, Ե- 21
ղեկիկել, Նզրե և Զաքարիայի
Հօրն ս. Յովհաննու Մկրտչի:
- 2 Դշ. Ե. պէք. 22
Շ վր. քա. լս. 3 ժ. 47 ր. եր.
Շար Դեղերաժ աշխատ:
- 3 Եշ. Ե. Սեյն. Յովհաննու Կա- 23
րապետին և Յորայ արդարոյն:
- 4 Ուր. Բ. պահք. 24
- 5 Շր. Բ. Նիկիոյ Սբ. Ժողովոյ 25
318 հայրապետացն:
- 6 Խ Կիր. Բ. 4. Կիր. զինի վե- 26
րափ. Բարեկ. Սբ. Խաչի պէք.
- 7 Բշ. Բ. 1. օր պէք. Խաչի, 27
- 8 Խ Դշ. Դ. 2. օր պէք. Խաչ, 28
Յերեկ. Նախատօնակ:
- 9 Դշ. Դ. 3. օր պէք. Խաչ. 29
Շ Շն. լս. 4 ժ. 14 ր. առ.
Պարզ և ախարեկի եղանակ:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

- 10 Եշ. Ե. 4. օր պէք. Խաչ. 1
Սբեգ. Ե Կշիւն մառնէ 1 ժ.
44 րոպ. երեկ.
Սշնանամուտ և Հասարակաց 6
ժ. 4 րոպ. առ.
Տիւ և զիշեր Հաւասար:
- 11 Ուր. Ե. 5. օր պէք. Խաչ. 3
- 12 Շր. Բ. Տօն Սբ. Եկեղեցւոյ Ե
Նաւակառիս Ս. Խաչին: Նաւակ. 4
- 13 Խ Կիր. Բ. ԽԱՉՎԵՐԱՅ: 5
- 14 Խ Բշ. Բ. 2. օր Տօն Խաչի: Յի-
շատակ մեռելոյ: Ո. Խաչի երաց: 6
- 15 Դշ. Բ. 3. օր Տօն Եկեղեց. 7
- 16 Դշ. Դ. 4. օր: Տօն Եկեղ. 8
- 17 Եշ. Դ. 5. օր: Տօն Եկեղ. 8
Շ Սա. քա. լս. 11 ժ. 17 ր. առ.
Բարեկառ Եղանակ:
- 18 Ուր. Ե. 6. օր: Տօն Խաչի: 9
- 19 Շր. Ե. 7. օր: Տօն Խաչի. 10
- 20 Խ Կիր. Բ. 2. Կիր. զինի Սբ. 11
Խաչի: Բարեկ. վարդապ. Խաչի:
- 21 Բշ. Բ. Սբեցն Մամասայ, Փիւ- 12

լիկալմոնի և Սիմօնի Սրենա-
կեցոյն:

22 Գշ. Գ. պհ.ք. Սրբոց կուսանացն 13
Փեփրոնեայ, Սարիանեայ և Շու-
շանայ դստեր մեծին Վարդանայ:

23 Գշ. Գ. պհ.ք. 14

24 Եշ. Դ. պհ.ք. Սրբ. հայր. Բարա- 15
դամու, Անթիմոսի և Երանոսի:

☉ Լ. ր. 11 Ժ. 9 ր. առ,
Հոգիաբան և անչք:

25 Ուր. Դ. պհ.ք. 16

26 Շր. Ե. Սրբոցն Գէորգայ դո- 17
քալարին, Ադոկտոսի և Ռոմա-
նոսի երգեցողին: Հանդիս. օր
ուխտի սր. Գէորգ եկեղեց. Շահ-
նաբադ ուխտատեղւոյն մերձ
ի Թիֆլիս:

27 Խ. Կիր. Ե. 3. Կիր. զինի Սր. 18
Խաչի: Տօն ս. Վարադայ Խաչի:
Միջոց ուտիք է 7 շաբաթ:

28 Բշ. Բ. Սրբոցն Դաւթի Դիմեց- 19
ւոյն և Սրբոց վկան. Ղամբէոսի
և Ղամբէուհոյն:

29 Գշ. Բ. Սրբն. Եւտաթէոսի և 20
կնոջ Կորա Թէոփիտոսի և եր-
կուց որդւոցն և կուսանացն Եր-
մոնիայ և Նեքտառիկեայ:

30 Գշ. Գ. պհ.ք. Յ. և Ռ. Սրբն. Գրիգո- 21
րի մերոյ Հայաստանեայցս Լու-
սաւորչին և ս. կուսանաց Հռիփ-
սիմեանց և Գայեանեանց:

Այս ամսուայ 1-ից մինչև 30-ը
օրը պահսել է 2 Ժ. 14 ր.

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

31 ՕՐ

- 1 Եջ. 44. Սըբոց իշխանացն Սա- 22
հակայ և Համազասպայ:
Ռ. սրաշտարանութիւնն սը. Աս-
տուածածնի:
- 2 Վր. քու. լս. 0 ժ 35 ր. առ. 23
Աշնայնն ախարից : դանախ:
- 3 Ուր. 73. պէք. 23
Շը. 74. Սըբոցն Եօթանասուն 24
և Երկու աշակերտացն Քրիս-
տոսի:
- 4 ✕ Կիր. 33. 4. Կեր. զկնի Սը. 25
Խաչի:
- 5 Բշ. 34. Սըբոցն Փօկասու Հայ- 26
րապետին և Երանոսի Հետեո-
ղին Առաքելոցն:
- 6 Գշ. 35. Սըց. Կուսանացն Թեկ- 27
ղի, Վարվառեայ և Պեղեղեայ:
- 7 Դշ. 36. պէք. 28
- 8 Եջ. 43. Սըց. Պանտալեոնի բժշ- 29
կին, Երմողեայ քահ. և Եւս-
րակսեայ Կուսին:

- 9 Ծն. լս. 9 ժ. 22 ր. Երեկ. 30
Անչքեայն և անհասարար Եղան.
- 10 Ուր. 44. պէք. 1
Շը. 73. Սըբոց Թարգմանչաց
վարդապետացն մերոց Մեսրո-
պայ, Եղիշէի, Մովսէսի քեր-
թողին, Դաւթի անյաղթ փելի-
սովային, Գրեղորի Նարեկա-
ցոյն և Ներսիսի Կլայեցւոյն:
- 11 ✕ Կիր. 74. 5. Կեր. զկնի Սը. 2
Խաչի:
☼ Սրեզ. ի Կարելձն մտանէ 4
ժ. 53 ր. Երեկ.
- 12 Բշ. 33. Գիւտի նշխարաց Սըյն. 3
Գրեղորի Աղուանից կաթողի-
կոսի, և սըբոց Հարցն Թաթրոյ,
Վարոսի և Թուամասու, Անտոնի
և Կրօնիդեայ և Եօթն խոտա-
ճարակացն՝ որք Յիննակնեայ
վանան կատարեցան:
- 13 Գշ. 34. Սըբոց Առաքելոցն, Ա- 4
նանիայի, Մատթէի, Բառնաբայ,
Փիլիպոսի, Յովհաննու, Շիղայի
և Սիղիանոսի:

0	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Լ
14	ԴՇ. քչ. պհ.բ.	5
15	ԵՇ. քհ. Սրբոցն Դիոնեսիոսի Ա- րիսպագացոյն, և Առաքելոցն Տիմոթէոսի և Տիտոսի:	6
16	Ուր. քչ. պհ.բ.	7
17	Շք. քհ. Սրբոց Աւետարանչացն, Մատթէոսի, Մարկոսի, Լուկա- սու և Յովհաննու:	8
	Ս. Առ. քա. 0 ժ. 24 ր. առ. Հոգեբ, Դեղ Դեղ Եւ-ն:	
18	Ք. Կիր. քչ. 6. Կիր. զկնի Սբ. Խաչի:	9
19	ԲՇ. քհ. Սրբոցն Լուկիանոսի Հա- րիւրապետին որ Հաւատաց ի Խաչելութիւնն Քրիստոսի, և Յովսէփայ Աստուածաւորն, Յով- սէփայ Արեմաթացւոյն, Բարե- կամին Քսի Լաղարու և քերչի նորա Մարթայի և Մարիամու:	10
20	ԳՇ. քչ. Սբոցն. Թէոդոտոսի քա- Հանային, Զինոնի զինաւորին, և Մակարայ, Եւդոքսոյ և Ռա- մելայ:	11
21	ԴՇ. քհ. պհ.բ.	12

0	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	Լ
22	ԵՇ. քչ. Սբոցն. Խարիթեանց և զկցն. Արտեմայ և Քրիստափո- րի, և Երեւոց Կանանցն Կալի- նիկեայ և Ակիւլինեայ:	13
23	Ուր. քհ. պհ.բ. ⊕ Լր. ր. 6 ժ. 47 ր. երեկ. Այս գիշեր լուսնոյ ամբողջական խաւարումն կը պատահի: Անքրեայէն թիպոյ օրեր:	14
24	Շք. քչ. Սբոց. երկոտասան վար- դապետացն Ռեթէոսի, Դիոնե- սիոսի, Սեղբեստրոսի, Աթանասի, Կիւրղի Երուսաղեմացոյն. Եփ- րեմի խորնն ասորոյ, Բարսեղի Կեսարացւոյն, Գրիգորի Եւ- սացւոյն, Քրիզոստոմոս Կիւրաց- ւոյն, Յովհաննու Ոսկերերանին և Կիւրղի Աղէքսանդրացւոյն:	15
25	Ք. Կիր. քհ. 7. Կիր. զկնի Սբ. Խաչի: Գիւտ-խաչ:	16
26	ԲՇ. քչ. Սբոցն Պնաստատայ քահ- Վարոսի և Թէոդորիտայի որդոց նորա և որք ընդ նմա կատարեց.	17

- 27 Գշ. Դ. Սըրոյ Հիպերիքեանցն, 18
որք է Սամուսատ կատարեցան և
սըցն. Սևեռիանոսի Սեբաստա-
ցոյն, Բարեկայ ծերոյն, և ութ-
սուն և չորս աշակերտաց նորին:
- 28 Դշ. ա. պհք. 19
- 29 Եշ. ա. Սըրոյ. Յովհաննու Ոս- 20
կերերան Հայրապետին:
- 30 Ուր. բ. պհք. 21
- Ե Վր. ք. յս. 0 Ժ. 59 ր. եր.
Խառն և Խառն եղանակ:
- 31 Ժ. Եր. բ. Տոն ամեն. Սըց Հնոց 22
և Նորոց Յայտից և Անյայտից:
Այս ամսուայ 1-ից մինչև 31-ը
օրը պահասել է 2 Ժ. 10 ր.

- 1 Ժ. Կիր. բ. 8. Կիր. զկնի Սը. Խաչի 23
- 2 Բշ. գ. Սըրոյն Ստեփաննոսի 24
Հռոմայ Հայրապետին և քահա-
նայիցն, օարկւղցն և Ժողովրդոց:
- 3 Գշ. Դ. Սըրոյն Ակիփսիմայ 25
եպիս. Յովսէփայ քահանային,
Այիթալայ օարկաւազին և Պղա-
տոնի վկային:
- 4 Դշ. Դ. պհք. 26
- 5 Եշ. ա. Սըրոյ Հայրապետացն 27
Մետրոնիանոսի, Աղէքսանդրոսի,
Պօղոսի Խառովանողին և սըց.
նօտարացն՝ Մարկիանոսի և
Մարտիրոսի:
- 6 Ուր. ա. պհք. Յերեկ. նախատ. 28
- 7 Ժ. Եր. բ. Սըրոյ Հրեշտակա- 29
պետացն Գաբրիէլի և Միքայէլի
և ամենայն երկնային զօրացն:
- Յ. Ծն. յս. 4 Ժ. 17 ր. երեկ.
Պարզ և ցարդ:
- 8 Ժ. Կիր. բ. 9. Կիր. զկնի Սը. Խաչի 1

0	ՆՈՅԵՄԱՔԵՐ	1
9	Բշ. ԳՅ. Սըրբոյն Մեղիտոսի Ան- տիոքայ Հայրապ. և Մինասայ Եղեպտացւոյն և Միւս Մեղիտոսի Եպ. Բուրայ քահան. և Նինու սարկաւազին:	2
10	Գշ. ԳԿ. Սըրբոյն Դեմետրեայ վիա- յին և Բասիլիսկոսի քահայիտ:	3
	Մեծահան. օր ուխտի Սը. Գէորգ Եկեղ. Բոլնիս գիւղի մերձ ի Թիֆլ. Ռ. քարեկենդան Ծննդ. պահոց:	
	Սըրբական ի Աղեղնաւորն մտանէ 7 ժ. 17 ր. Երեկ:	
11	Դշ. ԴԶ. պէջ.	4
12	Եշ. ԴԷ. Սըրբոյն Գուրխասայ, Սա- մուհասայ, Սըրբայ սարկաւա- զին, Ռամանոսի միայնակեցւոյն Մանեկանն խոստովանողի և Հիւ- սիքոսի զինաւորին:	5
13	Ուր. աՅ. պէջ.	6
14	Շը. աԿ. Սըրբոյն Առաքելոյն Ան- դրէի և Փիլիպպոսի Ծննդ. Ն. Կ. Մեծ. Կայսերուհւոյ Մարիայ Ֆէօդորովնայի:	7
15	Ք Կիր. ԲՅ. ժ. Կիր. զինի Սը.	8

0	ՆՈՅԵՄԱՔԵՐ	1
	Խաչի: Բարեկ. Յիսնակի պահոց:	
	Ս. Առ. քա. 1 ժ. 25 ր. Երեկ:	
	Խոնաւ և Խոնաւ:	
16	Բշ. ԲԿ. 1. օր. պէջ. Յիւ.	9
17	Դշ. ԳՅ. 2. օր. պէջ. Յիւ.	10
18	Դշ. ԳԿ. 3. օր. պէջ. Յիւ.	11
19	Եշ. ԴԶ. 4. օր. պէջ. Յիսն.	12
20	Ուր. ԴԷ. 5. օր. պէջ. Յիւն.	13
	Յերեկ. Նախատօնակ:	
21	Ք Շը. աՅ. Տօն Երեց ամաց Ըն- ծայեցման ի Տաճարն Սը. ԱՍ- ՏՈՒԱԾԱԾՆՈՒ: Եւս Ռուսաց:	14
22	Ք Կիր. աԿ. 1. Կիր. Յիսն.	15
	Լը. լս. 4 ժ. 15 ր. առ.	
	Առաքել և առ Դիդ Յիւն:	
23	Բշ. ԲՅ. Սըրբոյ կուսանացն Յու- լիանայ և Վասիլուհւոյ:	16
24	Գշ. ԳԿ. Սըրբոյն Ղուկիանոսի քահ- ն. Տարազբոսի, Պրօպոսի, Անդրո- նիկոսի, Ոնեսիմեայ և այլոց ա- շակերտացն Պօղոսի:	17
25	Դշ. ԳՅ. պէջ.	18
26	Եշ. ԳԿ. Սըրբոյն Կղիմայ Հայրապե- տին և Բաղարատայ Տոռոմենայ	19

Եպիսկոպոսին:

27 Ուր. Դ. պէք. Յերեկ. Նախատ. 20

28 ✕ Շը. Դ. Սրբոց Առաքելոց և 21

առաջին Լուսաւորչացն մերոց
ԹԱԴԷՈՍԻ և ԲԱՐԴՈՒՂԻՄԷՈՍԻ:

29 ✕ Կիր. ա. 2. Կիր. Յիսնակ. 22

Ե Վր. քու. 10. 5 ժ. 27 ր. առ.

Զիսէյ Հագէր:

30 Բշ. ա. Սրբոյն Գե'նարիոսի և 23

պիսկոպ. և Մերկեւիոսի զինա-
վորին:

Այո ամսուայ 1-ից մինչև 30-ը
օրը պահատել է 1 ժ. 10 րոպ.

31 Օր -

1 Գշ. Բ. Սրբոյն Յակովբայ և 24

Իրաւափառայ:

2 Դշ. Բ. պէք. 25

3 Եշ. Գ. Սրբ. Հարցն Եգիպտաց- 26

ւոցն, Պօղոսի, Պօղայ, Մակա-
րայ, Եւագրի, Յովհաննու Գընե-
ցոյն, Յովհաննու կարճաՀատա-
կին, Նեղոսի, Արսէնի, Սիսիա-
նու, Դանիէլի, Սրապիոնի, Մա-
կարիոսի, Պիմէնի և այլոց սրբ.
Հարցն:

4 Ուր. Գ. պէք. 27

5 Շը. Դ. Սրբն. Նիկողայոսի և 28

Գրիգորի Սքանչեւագործ Հայրա-
պետացն և միւս Նիկողայոսի և
Միւսոնայ եպիսկ.

6 ✕ Կիր. Դ. 3. Կիր. զինի Յիս- 29

նակի: Բարեկենդան. Սբ. Յա-
կովբայ պահոց: Ռ. աօն ս. Նի-
կողայոսի Սքանչեւագործի: Ա-
նուանակոչ. Ն. Կ. Բ. Թգժու.

Նիկողայ Ալէքսանդրովի:

- 7 Բշ. Գ. պէք. Սրբոցն Մինասայ, Երմոգէնեայ և Գրաբոսի, և կամաւոր աղքատացն Յովհաննու և Ալէքսիանոսի:

⊕ Ծն. լւ. 11 ժ. 11 ր. առ.

Սառգիս ցրտեր. Բայ պարզայ:

- 8 Գշ. Գ. պէք. Սրբն. Կոռնելիոսի Հայրապետին և Շմաւոնի ազգականին Քրիստոսի, որ խաչեցաւ յԵրուսաղէմ, Պողիկարպոսի Հայրապետին Զմեռնիոյ և սբց վկայիցն, որք յարեւելս կատարեցան: Յերեկ. Նախատ.

- 9 ✠ Դշ. Բ. պէք. Տօն Յգուժեան Սբ. Ոստումածանի ի յՈւննայէ:

⊕ Սրեգ. ի Սյծեղձերն մտանէ 12 ժամ 0 ր. երեկ:

Զմեռնամուտ և արեւադարձ, ցերեկն սկսանի երկարել և գիշերն կարճանալ:

- 10 Եշ. Բ. պէք. Սրբոցն Եւգրատիոսի, Օգսենտիոսի, Եւգենիոսի, Ովրեստէսի և Մարգարիոսի:

- 11 Ուր. Բ. պէք. Յերեկ. Նախատ. 4

- 12 Շր. Գ. Սրբն. Յակոբայ Մժընայ Հայրապետին, Մարուգէի Ճըգնաւորին և Մեկիտոսի Եպիսկոպոսին: Հանդիսաւոր օր Վանքի Սբ. Ածածին. Եկեղ. Թիֆլիզոյ ուր և ամիւրիի մաս նշխարացն Սբ. Յակոբայ:

- 13 ✠ Կեր. Գ. 4. Կեր. զկնի Յիսն. 6

- 14 Բշ. Գ. Սրբոցն Հայրապ. Իգնատիոսի, Աղդէի և Մարուժայ Եպիսկոպոսին:

- 15 Գշ. Գ. Սրբն. Թէոպոմուսայ Եպիսկ. Թէոփիլայ վկային և չորեք զննուորացն, Բաստի, Եւսեբի, Եւսիգի, և Բասիլիդեայ,

⊕ Առ. քռ լւ. 0 ժ. 20 ր. եր.

Զմեռնայն եղանակ:

- 16 Դշ. Գ. պէք. 9

- 17 Եշ. Բ. Սրբոցն Կուսանացի Ինգոսի, Դոմինի և Գղերիկոսի քահան. և երկուց Բիւրոցն, որք այրեցան յեկեղեցին Նիկոմիդացւոց:

- 18 Ուր. Բ. պահ. 41
 19 Շր. Բ. Սըյն. ԱՐԳԱՐՈՒ Նախա- 12
 վկայ և անդրանիկ Թադաւորին
 մերոյ:
 20 Զ. Կիր. Բ. 5 զինի Յիսնակի: 13
 21 Բշ. Բ. Սըյն. Սըրաճամու և 14
 Խորենայ՝ անարծաթ քաշկացն
 և Կողմայի և Դամիանոսի:
 Ը Լր. լս. 3 Ժ. 40 ր. երեկ.
 Զնախառն և Գնորիւնից Եղանակ:
 22 Գշ. Բ. Սըյն. Աստուածատրոյ 15
 վկային:
 23 Դշ. Բ. պահ. Յերեկ. նախաա. 16
 24 Եշ. Բ. Սըրոյն Դաւթի մարդա- 17
 քէին և Յակովբայ առաքելոյն:
 25 Ուր. Բ. պահ. Յերեկ. նախաա. 18
 Ռ. Ծնունդ Տեառն:
 26 Շր. Բ. Սըյն. Ստեփաննոսի 19
 Նախավկային և առաջին մար-
 տիրոսին: Հանդիսաւոր օր Սը.
 Ստեփաննոս եկեղեցւոյն Թիֆ-
 լիզոյ, որ ի յանապատին կուտա-
 նաց, ուր և ամփոփի մաս նշխա-
 րացն—աջ Սը. Ստեփաննոս Նա-

- խավկայի:
 27 Զ. Կիր. Բ. 6. զինի Յիսնակի: 20
 Յերեկ. նախատօնակ:
 28 Բշ. Բ. Սըրոյ Առաքելոյն Պետ- 21
 րոսի և Պողոսի.
 Յերեկ. նախատօնակ:
 29 Գշ. Բ. Սըրոյ օրդւոյն Որոտ- 22
 ման՝ Յակոբայ առաքելոյն և
 Յովհաննու աւետարանչին:
 Բարեկենդան Ծննդեան պահոց.
 Ը Առ. քու. 1 Ժ. 26 ր. առ.
 Սրբաւնից օրեր:
 30 Դշ. Բ. 1. օր Ծննդ. պահ. 23
 31 Եշ. Բ. 2. օր Ծննդ. պահ. 24
 Սրեգ, ի յԱյծեղջիւրն մտա-
 նէ 7 Ժ. 45 ր. երեկ.
 Այս ամսուայ 1-ից մինչև 31-ը
 օրն աւելացել է 0 Ժ. 27 ր.

ՅԱՒԵՆՈՒԱԺ

ԾՈՅԻ ՕՐԱՅՈՅՑԻ 1892 ԹՈՒԱ-
ԿԱՆԻ

I. Այն օրերը, երբ Հայաստանիացի
եկեղեցւոյ օրէնքով պսակի խորհուրդ
կատարելն արգելվում է:

1. Ամբողջ մեծի պաշոյց և Յինանց
օրերի ընթացքում մինչև եղիական
առաջին Յարութեան կիրակէն:

2. Այն կիրակէ երեկոներին, երբ
միւս օրը սրբոյց տօն է:

3. Ամեն Շաբաթ (կիրակնամուտ) ե-
րեկոներին:

4. Ամեն լուս—Չորեքշաբթի և
լուս—Ուրբաթ երեկոներին:

5. Բոլոր շաբաթական պաշոյց ըն-
թացքում:

6. Տէրունական մեծ տօների նախ-
ընթաց երեկոներին:

7. Նաւականաց Ուրբաթ երեկոնե-
րին:

8. Ծննդեան ութօրեկից, Վաղարշապ-
աի 3 օրերը: Վերափոխման 10-րդ
օրերը և Սբ. Խաչի ամբողջ շաբաթուայ
ընթացքում:

II. Դպրոցական արշակներ:

1) Տօնը եկեղեցականը:

5, 6, 7, և 13. Յունվարի տօնը Ծնն-
դեան և Անուանաւորութեան Գօր:

Փետր. 13 Վարդանանց զօրավարացն:

» 14 Տեառնընդառաջ:

Մարտի 16. Տարեկից մահուան Վեհ,
Հայրապ. Ամեն. Հայոց Տ.Տ. Մակարայ 1:

Մարտի 21 Տօն Մտին ի Վերապէն Ա.
Գրեգորի Լուսաւորչին:

Յունիսի 6 Տօն Ելեցն ի Վերապէն Ա.
Գրեգորի Լուսաւորչին:

Յունիսի 20 Տօն Գիւտի Նշխարաց Ա.
Գրեգորի Լուսաւորչին:

Յունիսի 25 Տօն Սրբոց Թարգմանչացն
Մերոց Սահակայ և Մեսրոպայ:

Յունիսի 18 Տօն Ա. Աւաքելոյն Թա-
գէոսի և Ա. Սանդխտոյ Կոստին:

Սեպտ. 8 Տօն Ծննդեան Ա. Աստուա-
ծածնի ի յԱննայէ:

Նոյեմբ. 21 Տօն Ընծայեցմանն Ա. Աս-
տուածածնի ի տաճարն:

Նոյեմբ. 28 Տօն Սբ. Աւաքելոցն
Թագէոսի և Բարդուղիմէոսի:

Դեկտ. 9 Տօն Յղութեան Ա. Աստուա-
ծածնի ի յԱննայէ:

2) Տօնը Կայսերականը:

Փետր. 26 Ծնունդ Ն. Կ. Մ. Կայսեր
Աղէքսանդր Աղէքսանդրովչի:

Մարտի 2 Գահակալութիւն Ն. Կ. Մ.
Աղէքսանդր Աղէքսանդրովչի:

Մայիսի 6 Ծնունդ Ն. Կ. Բ. Թագա-
ժառանգ Նիկոլայ Աղէքսանդրովչի:

Մայիսի 15 Թագադրութիւն Նոցին
Կ. Մեծութեանց Օգոստ. Կայսեր Ա-
ղէքսանդր Աղէքսանդրովչի և Կայսե-
րուհւոյ Մարիայ Ֆէօդորովնայի:

Յուլ. 22 Անուանակոչութիւն Կայ-
սերուհւոյ Մարիայ Ֆէօդորովնայի:

Օգոստ. 30 Անուանակոչութիւն Կայ-
սեր Աղէքսանդր Աղէքսանդրովչի:

Նոյեմբ. 14 Ծնունդ Կայսերուհւոյ
Մարիայ Ֆէօդորովնայի:

Դեկ. 6 Անուան. Թագաժառանգի,
Նիկոլայ Աղէքսանդրովչի:

III. ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԱԿՆԱՐԿՆԵՐ

Նաբ — ամենամեծ շողքերէն է:

Կլըքը յաճախ ամենախելօք մարդուն դարձնում է յիմար և ամենամեծ չիմարին — խելօք:

Մենք միշտ ոյժ ունենք դիմանալու եւրիշների դժբաղդութեան:

Մենք աւելի ոյժ ունենք, քան թէ ցտեղութիւն նրանից օգտուելու և մեայն մեզ խղճի առաջ արդարացներու համար, յաճախ շատ բան անիրագործելի ենք համարում:

Եթէ ինքներս պակասութիւններ չունենայինք, ուրիշի մէջ պակասութիւն-

ներ որոնելը մեզ գուարճութիւն չէր պատճառիլ:

Եթէ ինքներս հոգարտ չը լինէինք, այն ժամանակ չէինք գանգառովի ուրիշների հոգարտութեան վրայ:

Ով շատ է զբաղվում մանր-մունք գործերով, նա օովորաբար անընդունակ է դառնում մեծ գործերի համար:

Մարդ յաճախ կենթադրում է, որ ինքն է իրան զեկալարում, մինչդեռ ուրիշներն են, որ նրան զեկալարում են:

Հասարակութեան մէջ զերբ ձեռք բերելու համար պէտք է այնպէս ձեւանալ, որ արդէն ձեռք էք բերել:

Սնկեղծութիւնը — սրտի պարզութիւն է: Նստ քչերը ունեն այդ: Իսկ այն

անկեղծութիւնը, որ մենք յաճախ
տեսնում ենք, ոչ այլ ինչ է, եթէ ոչ
խորամանկ կեղծաւորութիւն, — որի նը-
պատակն է գրաւել ուրիշներէ հաւատը:

Լուութիւնը — ամենապաշտօն միջոց է
նրա համար, ով ինքն իրան չէ հաւա-
տում:

Աւելի մեծ ամօթ է բարեկամներին
չը հաւատալը, քան թէ նրանցից խաբ-
ված լինելը:

Ախր ի՞նչպէս ես պահանջում, որ ու-
րեշը քո գաղափարը պահի, քանի որ
դու ինքդ չես կարողանում պահել:

Ամենքն էլ գանգատւում են, որ
թոյլ յեշտութիւն ունեն, բայց ոչ ոք
չէ գանգատւում, որ թոյլ լսելք ունի:

Մարդիկ շատ առատ են խորհուրդ-
ներ տալու մէջ:

Մենք այնքան վարժվել ենք կեղ-
ծելու ուրիշներէ առաջ, որ վերջ է վեր-
ջոյ կը կեղծենք — նոյն խոյ մեր առաջ:

Միշտ խորամանկ լինել — կը նշանակի
պտտիկ լսելք ունենալ:

Աւելի հեշտ է իմաստուն ձեւանալ,
քան թէ լինել:

Մեծ մարդու յատկութիւնն է — քիչ
խօսքերով շատ բան ասել. իսկ փոք-
րիկ մարդկանց յատկութիւնը — շատ
խօսել և ոչինչ չասել:

Յաճախ ուրիշներին գովում են նը-
րա համար, որ ուրիշներն էլ իրանց
գովեն:

Բաւական չէ առաւելութիւններ ունենալ, հարկաւոր է դրանցից օգտվելն էլ իմանալ:

Մարդիկ աւելի դնահատում են թըվացող առաքինութիւնները, քան թէ իսկականները:

Լինում են չարութեան հերոսներ, ինչպէս և բարութեան հերոսներ:

Միայն մեծ մարդկանց յատկանիշն է ունենալ մեծ պահասութիւններ:

Օրինաւոր մարդը նա է, ով ինքն իրան ոչ մի բանում հատարեալ չէ համարում:

Ճշմարիտ ազնիւ մարդը նա է, ով կարողանում է ուղիղ նայել ազնիւ մարդկանց աչքերին:

Կան յիմարներ, որ գիտեն թէ իրանք յիմար են:

Ով իրան անընդունակ է համարում որևէ յիմարութիւն անելու, նա այնքան խելօք չէ, որ քան կարծում է:

Մեծ յիմարութիւն է միայն իրան խելօք համարել:

Մեծ է այն իմաստութիւնը, որ կարողանում է թաղնվել:

Իսկական պերճախօսութիւնը նա է, երբ մարդ խօսում է այն, ինչ որ անհրաժեշտ է:

Հազիւ թէ գտնվի մի մարդ, որը զգար այն բոլոր չարեքները, որ իր կեանքում արել է:

Նըխտասարդութիւնը անընդհատ ար-
բեցողութիւն է. դա խելքի զարգաց-
ման տենդն է:

Ուրախութեամբ պարզաբանում ես
ուրիշի արարքները. բայց չես կամե-
նում, որ ուրիշները պարզաբանեն քո
արարքները:

Կան մարդիկ, որոնց ամբողջ աշխար-
հը գովում է, բայց որոնք ոչ թէ ար-
ժանաւորութիւններ ունեն, այլ միայն
հաճելի թուլութիւններ:

Կեղծ պարզութիւնը—նուրբ երես-
պաշտութիւն է:

Մենք միշտ իրում ենք նրանց, ո-
րոնք զարմանում են մեզ վրայ. բայց
ոչ նրանց, որոնց վրայ մենք ենք զար-
մանում:

Մի կարծիք, թէ դու միշտ գիտես
այն, ինչ ուզում ես:

Կան յիմարութիւններ, որոնք վարա-
կիչ են, ինչպէս հիւանդութիւնը:

Անվայել է իր անձով հպարտանալ,
իսկ ուրիշներով հպարտանալը ծիծաղե-
լի է:

Կան մարդիկ, որոնց ճակատին դըր-
ված է յիմար լինել:

Միայն ատելութեան արժանի մար-
դիկ են վախենում ատելի լինելուց:

Միայն նրա համար ենք խոստովա-
նում մեր փոքրիկ պակասութիւնները,
որ կարծեն թէ մեծ պակասութիւններ
չունենք:

Մենք ենթադրում ենք, որ առողջ
դատողութիւն միայն նրանք ունեն,
որոնք համակարծիք են մեզ հետ:

Փոքրիկ մարդիկ վերաւորվում են
փոքրիկ բաներից. մեծ մարդիկ տես-
նում են այդ բոլորը, բայց չեն վե-
րաւորվում:

Ուրիշի փառասիրութիւնը նրա հա-
մար է մեզ այնքան ատելի, որ դա վե-
րաւորում է մեր սեփական փառասի-
րութիւնը:

Վան վատ յատկութիւնները, որոնք
ստեղծում են մեծ ազդանդներ:

Չէ կարելի բոցավառ կերպով ցան-
կանալ այն, ինչ որ խելքով են ցան-
կանում:

Ինչքան էլ հաղուադիւտ լինէր իսկա-
կան սէրը, բայց և այնպէս նա այն-
քան հաղուադիւտ չէ, որքան իսկական
բարեկամութիւնը:

Ուղղամիտ մարդու համար աւելի հեշտ
է զիջանել անուղղամիտ մարդկանց,
քան թէ զեկամարել նրանց:

Վան այն աստիճանի դատարկ մար-
դիկ, որոնք նոյնքան քիչ պակասու-
թիւններ ունեն, որքան և առաւե-
լութիւններ:

Մենք յաճախ կամուսնիք մեր ամե-
լաւ արարքների համար, եթէ աշխարհն
իմանար նրանց շարժառիթները:

(Մ 2.)

IV. ՌՈՒՍԱՅ ԿԱՅՍԵՐՈՒԹԻՒՆԸ:

1) Ռուսաց կայսերական տոներ.

Կայսր ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐՈՎԻՉ
III. ծն. 26 փետրվ. 1845 թ. զահակա-
յութիւն 2-ին Մարտի 1881 թ.

Կայսերուհի Մարիայ Ֆէօդօրօվնա.
ծն. 14 նոյեմբ. 1847 թ.

1). Թագաժառանգ Նիկոլայ Աղէք-
սանդրովիչ ծն. 6 մայիսի. 1868 (թ.: 2)
Մեծ իշխան Գէօրգի Աղէքսանդրովիչ:
3) Միխայիլ Աղէքսանդրովիչ. 4) Կսե-
նեայ Ալէքսանդրովնա. 5) Օլգա Ալէք-
սանդրովնա:

Մեծ իշխանք 1) Կոստանդին Նիկո-
լայիվիչ 2) Նիկոլայ Նիկոլայիվիչ 3)
Միխայիլ Նիկոլայիվիչ:

2) ԿՈՎԿԱՍԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒ- ԹԻՒՆԸ:

1) Քաղաքական և զինուորական կա-
ռավարչացեալ Կովկասի գեներալ-ադել-
տանտ Աերգէի Ալէքս. Շերեմետիէվ:

2) Փոխ-Կառավարչացեալ—գեներալ-
տինանտ գրաֆ Իվան Դիմիտրիէվիչ Տա-
տիշչէվ:

3) Թիֆլիսի նահանգապետ իշխան
Գէօրգի Դիմիտ. Շէրվաշիձէ:

4) Քուծայիսի նահանգ. Միխ. Եա-
կովիվիչ Շալիկով:

5) Երևանու նահանգ. Ֆրէդէ:

6) Գանձակու նահ. Ալէք. Դաւիդ-
հակաշիձէ:

7) Բազուի նահանգ. Վլադիմիր Պետ-
րովիչ Բօզգէ:

8) Արարի զինուորական նահ. Պետր
Իվան. Տօմիչ:

9) Դադստանի ղինուոր. նաչ. նիկ.
Ձուրաբ. Ճալճալաճէ:

10) Ստալրօպօլու նաչ. ղեն. նիկ.
Իգն. նիկօֆօրսկի:

11) Ղուբանի ղին. նաչանդ. Գէօրգի
Սլէքսէվիչ Լէօնով:

12) Թերեքի նաչանդի ղին. նաչ.
գեներալ Սիմ. Վաս. Կալսանով:

13) Բաթումի փոխ-նաչ. նիկ. Էրիստով:

V. ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՅ:

Ա. ԷՋՄԻԱԾՆԻ Նախամեծար Աթո-
ռոյ: Ամենասըաղնադոյն Հայրապետ և
Կաթողիկոս ամենայն Հայոց (Թաթուր):

1) ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆԵՐ:

ա) ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ: Մկրտիչ Կաթո-
ղիկոս, ընտրեալ է մայիսի 1871 ամի:

բ) ՍՂԹԱՄԱՒԱՅ: Խաչատուր Կա-
թողիկոս:

2) ՊԱՏՐԻԱՐԳՆԵՐ:

ա) ԵՐՈՒՍԱՂԵՄՅԱՅ: Յարութիւն արք-
եպ. Վեհապետեան:

բ) Կ. ՊՈԼՍՈՅ: Խորէն արքեպ. Աշը-
ղեան:

3) Ա. ԷՋՄԻԱԾՆԻ Սինոդոս.

Տեղակալ Ատենապետի Սինոդի Երեմի-
եպիսկ. Գալստեան (լուսարարապ.):

Անդամք Սինոդի Սուքիաս եպ. Պարզեան:

« » Ներսէս եպիսկ. Խու-

դավերդեանց

« » Սարգիս եպիսկ. Տէր-
Գասպարեան:

« » Արիստակէս եպիսկոպո-
Դաւթեան:

Պրօկուրօր. Խրիստ. Խրիս. Կանչելի:
Ատենադպ. Սիմէօն Փիլիպսեանց: Խարդ-
ման կաթողիկ. Ռուբէն Մելիք-Աղա-
մանց: Նախագահ տպարանական Ժո-
ղովոյ Ա. ԷՋմիածնի Արիստակէս եպ-
Դաւթեան:

4) Թ Ե Մ Ե Ր Ը

ա) ԵՐԵՒԱՆԻ: Փոխանորդ Թեմ. Առաջ.
Գրեգոր եպ. Գառնակերեանց:

Տաթևի: Յաջորդ. Անանեայ վարդապ.
Համադասպեան.

Հին-Նախիջևանի՝ յաջորդ՝ Գրեգորիս
վրդ. Տ. Յակոբեան:

Աղէքսանդրօպօլու՝ յաջորդ. Գարեգ.
Սաթունեանց:

բ) ՂԱՐԱՔԱՂԻ Թեմական առաջն.
Աարապետ եպիսկ. Այվազեանց:

Նուխու՝ յաջորդ՝ Վահան վ. Տէր-Գրի-
գորեանց:

գ) ՀԱՇՏԱՐԻԱՆԻ: Թեմակ. առաջն.
Գէորգ եպ. Սուրբնեանց:

Ղալարի՝ Հ. Կ. Անդամբ Իսահակ Պա-
պովեանց, Խորէն Ղորղանեանց:

դ) ՇԱՄԱԽԻ: Թեմական առաջնորդ.
Մեսրոպ արքեպ. Սմբատեանց:

ե) ԲԵՍԱՐԱՔԻՈՅ Թեմ. առ. (Թափուլ)
Քիշինեի՝ Հ. Կ. Նախանդ. Համադասպ
վրդ. Համադասպեան:

Պեռեքուլդի՝ Գէորգ ա. քհյ. Խան-
թարջեանց:

Մօսկվայի՝ Յարութիւն ա. քհյ. Ղու-
կասեանց:

Գրեգորիօպօլու՝ Յարութիւն քհյ. Պա-
պովեանց:

Նոր-Նախիջևանի՝ Դաւիթ ա. քհյ.
Շահինեանց:

զ) ՎԱՍՍԱՆԻ Լ ԻՄԵՐԵՒԻ Թե-
մական առաջնորդ. Մամբրէ եպիսկոպոս
Սանասարեանց:

Գանձակու՝ յաջ. Գրեգորիս եպիսկոպ.
Աղուանեանց:

Ախալցխայի՝ յաջորդ. Յովհանէս վարդ.
Շիրակունի:

Իօրու՝ Անդ. Հ. Կ. Յակովբ քհյ. Ղու-
կասեանց:

Պատկարտանի եւ Հնդկաստանի

է) Ատրպատականի՝ Թեմ. առաջնորդ-
Ստեփաննոս եպ. Մխիթարեանց:

ը) Իսպահանի (Նոր-Ձուղայի) եւ Հնդ-
կաստանի Թեմ. Առաջ. Եսայի եպ. Տէր-
Աստուածատրեան:

Առաջնորդական լիով. Նոր-Ձուղայի
Խաչատուր վարդ. Կաթապետեանց:

Կալիկաթայի՝ Մին. ա. ք. Բարսեղեան:
Մադրասի՝ Եղիշէ ք. Մկրտումեան:
Լօնդօնի: — (պարագ)

Մանչեստրի՝ Սուքիաս վ. Պարոնեան:
Սինգապուր՝ Սեղբեստ. ք. Յովհաննիսեան
Բատաւիա՝ Դեոնեսիոս ք. Տ. Եղիազարեան

VI. Ժամանակագրութիւն:

1) Համաշխարհային նշանաւոր անցքերի
եւ պատմութեան:

Քրիստոսի ծննդից առաջ:

3254 Ջրհեղեղ:

2941 Չինացւոց տառերի գիւար:

2640 Նինուէի Հիմնելը:

2300 Եգիպտոսի Թագաւորութեան Հիմ-
նելը:

2000 Մետաքսի գործածութիւնը:

1700 Եգիպտացւոց մեհենական գրերը:

1750 Բարբելոնի աշտարակաշինութ.

1651 Մովսէս մարգարէն ծնունդ է:

1500 Աթենքի Հիմնադրութիւնը:

1200 Դարբնական արուեստի սկիզբը:

1150 Տպագրութիւնը Չինաց մէջ:

1056 Դաւիթը Թագաւորում է:

1017 Սողոմոնը Թագաւորում է:

1010 Սողոմոնի տաճարի շինութիւնը:

- 982 Սողոմոնի մահը:
800 Արծաթ փողի գործածութիւնը:
802 Ասորեոտանի թագաւորութեան
անկումը:
754 Հռոմուլոսը հիմնում է Հռոմը:
721 Իսրայելացւոյ թագաւորութեան
անկումը:
585 Երուսաղէմի ակերումը և տաճարի
այրումը Նաբուգոդոնոսորից:
560 Կիւրոսը հիմնում է Պարսից տէ-
րութիւնը:
558 Կոնիուկիոսը ծնվում է:
552 Բուդայականութեան սկիզբը
Հնդկաստանում:
523 Աստուածաշունչը թարգմանվում
է յոյն լեզուով 70-ից ձեռքով:
469 Սոկրատէսը ծնվում է:
384 Արիստոտէլը ծնվում է:
356 Աղէքսանդր Մակեդոնացին ծն-
վում է:

- 325 Աղէքսանդր Մակեդոնացին Հա-
յաստանի վերայով արշաւում է
Հնդկաստան:
315 Զինական պարսպի շինութեան
սկիզբը:
160 Զինացիք բամբակից թուղթ են
շինում:
110 Հռոմայեցիք հնարում են սապոն
եփելը:
76 Կիկերոնի ժամանակ Տիւռոնը հնա-
րում է շուտ գրելու ձևը:
70 Վեզովի հրաբուխի ժայթքումը
Հերքուլանում և Պոմպէի քաղաք-
ներէ ակերումը:

Քրիստոսից յետոյ:

- Յս. Քրիստոսը ծնվում է:
34 Յս. Քրիստոսը խաչվում է:
» Հայերը ընդունում են քրիստո-
նէութիւնը:

- 41 Առաքեալները սկսում են գրել
աւետարանը:
- 60 Հռովմայ մէջ Ներոն թագաւորի
ժամանակ շինվում է ապակիի (ա-
մանեղէնի) առաջին գործարանը:
- 70 Տիտոս կայսրը աւերում է Երու-
սաղէմը:
- 97 Յովհաննէս աւետարանիչը գրում
է Եփեսոսում աւետարանը:
- 135 Հրէայք սկսում են ցրուել ամբողջ
աշխարհում:
- 210 Հռովմում առաջին անգամ, լուսա-
մուտներին մէջ ապակի է դնվում:
- 300 Մեղրամոմից ճրագ են շինում:
- 305 Սուրբ Էջմիածնի Հիմնելը:
- 306 Մեծն Կոստանդիանոս թագաւո-
րում է:
- 321 Մարտի 7-ից Կիւրակին տօնելը
սկսվում է:
- 325 Առաջին տիեզերական Սբ. Ժողովը

- Նիկիայում Կոստանդիանոսի օրով:
- 328 Կ. Պօլսոյ Հիմնադրութիւնը.
- 381 Կ. Պօլսոյ տիեզերական Սբ. Ժողո-
ւմը:
- 400 Եւրոպայի եկեղեցեաց մէջ զան-
գակի գործածութիւնը սկսվում է:
- 431 Եփեսոսում երրորդ տիեզերական
Սբ. Ժողովը:
- 451 Քաղկեդոնի Ժողովը:
- 476 Հռովմէացւոյ կայսերութեան ան-
կումը:
- 496 Ֆրանկները ընդունում են քրիս-
տոնէութիւնը:
- 550 Շերամի որթն ու մետաքսը առա-
ջին անգամ Եւրոպայ է բերվում:
- 570 Մահմեդը ծնվում է:
- 636 Եւրոպայում եղեգէ գրչի տեղ
փեարէ գրիչ են սկսում գործածել:
- 637 Աբաբայիք տիրում են Երուսա-
ղէմին:
- 650 Լատինացւոյ եկեղեցեաց մէջ եր-

- գեհոն գործածելը սկսվում է:
- 711 Իսպանիան գրավում է Արաբ-
ները:
- 807 Ձինացուց պէս Եւրոպայի մէջ էլ
Թղթի գործածութիւնը սկսվում է:
- 850 Արաբացիք շաքար շինելը հնա-
րում են:
- 855 Սլաւոնական այբուբենը գտն-
վում է:
- 870 Յունաց և կաթոլիկաց եկեղեցի-
ները բաժանվում են միմեանցից:
- 1022 Կուխա Ներոպացի երաժիշտը նո-
տան հնարում է:
- 1072 Երուսաղէմին տիրում են Մելջուկ-
ները:
- 1086 Խաչակրաց արշաւանքի սկիզբը:
- 1171 Եւրոպայի Վիէննայ քաղաքի մէջ
բացվում է առաջին դրամատուհնը:
- 1246 Առաջին բժշկական ուսումնաբանը
Ֆրանսիայում:

- 1291 Խաչակրաց վերջին արշաւանքը:
- 1299 Ֆլորենցիայում սկսում են ակնոց-
ներ շինել:
- 1301 Կոլմնացոյցի գիւտը:
- 1308 Շվէյցարիան հասարակապետու-
թեան հիմնուելը:
- 1330 Գուտենբերգը, ֆաուտը և Շեֆերը
Մագունսիոյ մէջ տպագրութիւնը
հնարում են:
- 1338 Վառօզը գտնում են:
- 1380 Թեղանօթի դիւտը:
- 1384 Լինքթեմուրի արշաւանքները Ա-
սիայում:
- 1415 Հուսին այրում են:
- 1440 Հռովմէ Սբ. Պետրոս եկեղեցույ
հիմնաքիւղութիւնը:
- 1450 Եւրոպայի մէջ առաջին գիրքը
տպվում է:
- 1453 Տաճիկները տիրում են Կ. Պօլսին
և վերջանում է ընդանդաւան
կայսրութիւնը:

- 1464 Նամակատուն և փօստայով Թըղ-
Թատարու Թիւնը Հաստատուում է
Ֆրանսիայում:
- 1473 Կոպերնիկոսը ծնւում է Տօրնում:
- 1483 Սկսւում է գործադրվել Ինկվիզի-
ցեան:
- 1492 Կոլումբոսը դա՛նում է Ամերիկան
(Ուրբաթ օրը, Հոկտեմբերի 13-ին):
- 1493 Կոլումբոսը Ամերիկայից եգիպտա-
յորեն է բերում Եւրոպայ:
- 1500 Ծոցի (անուանաւոր) ժամացոյցը
Հնարում են:
- 1524 Առաջին ձեռագիր լրագիրը Վիէն-
նայում:
- 1546 Լիւտերը վախճանւում է:
- 1615 Առաջին տպագիր լրագիրը:
- 1616 Շէքսպիրը մեռնում է:
- 1642 Գալիլէյն մեռնում է:
- 1689 Շոդեշարժ մեքենաների գիւտը:
- 1727 Նիւտոնի մահը:

- 1752 Ֆրանկլինը Հնարում է Շանթար-
գիլը:
- 1779 Օդադարնը Հնարում են:
- 1785 Ժորժ Ստեֆենոնը առաջին շո-
գեկառքը շինում է:
- 1789 Ֆրանսիական մեծ յեղափոխու-
թիւնը:
- 1790 Գարլանը Հնարում է գալվանեան
եղեքորականութիւնը:
- 1800 Զօնոսը դա՛նում է մարմնի պա-
տուաստմամբ:
- 1801 Վիմադրութեան գիւտը:
- 1803 Անդլիացիք մեռապէս զրկել Հնա-
րում են:
- 1803 Շոդեշարժի գիւտը:
- 1805 Շիլլերի մահը:
- 1810 Նապօլիոնի արշաւանքը գէպի եւ-
րոպայի-արեւելք:
- 1812 Արագատիպ մամուլի Հնարելը:
- 1821 Նապօլիոն I-ը մեռնում է:

- 1839 Տաբլոթ անգղիացին հնարում է լուսանկարը:
- 1841 Առաջին հեռագիրը շինում են Վաշինգտոնից Բալտիմոր:
- 1848 Ելեքտրակահեռագիրը հնարում են:
- 1851 Առաջին ռեվոլվերը շինվում է:
- 1852 Նապոլեոն III-ը Կայսր է հրատարակվում:
- 1853 Արևելեան պատերազմը:
- 1861 Իտալական Ժազաուրուլթիան միացում են և Վեկտոր-Էմանուելի Թագաւոր հրատարակուելը:
- 1862 Սուէզեան ջրանցքի բացումը:
- 1865 Գերմանական դաշնակցութիւնը և Աւստրո-Պրուսական պատերազմը:
- 1867 Ամերիկայից Անգլիայ, Ատլանտ. ովկիանոսի վրայով հեռագիրը շինում են:
- 1868 Հնդկաստանի հեռագիրը Կովկասի վերայով շինվում է:

- 1870 Ֆրանս-պրուսական պատերազմը և Նապոլեոն III-ի գերութիւնը Սեղանում:
- 1870 Իտալիան վերջնականապէս գրավում է Հռովմը:
- 1873 Վիէննայի աշխարհահանդէսը:
- 1875 Հերցեգովինայի ապստամբութիւնը:
- 1877 Ռուսաստանը պատերազմ է հրատարակում է Տաճկաստանին:
- 1878 Սան-Ստեֆանոյի դաշնագրութիւնը
- 1878 Բերլինի դաշնագրութիւնը:
- 1879 Ելեքտրական լապտերների վառելը հնարում են:
- 1880 Տելեֆոնի գիւտը:
- 1881 Ֆոնօգրաֆի գիւտը:
- 1889 Փարիզի աշխարհահանդէսը:

2) Ռոստոյ և Վրաց

նշանաւոր անցքերը

Քրիստոսի յետոյ:

- 40 Թուին Անդրէաս Առաքելը ու
Աիմոն Քանանացին Վրաստանում
մացնում են Քրիստոնէութիւնը:
- 446 Վրացիք սկսում են դործածել մեր
Ս. Մեսրոպի հնարած այբեւորանը
(խուցուրին):
- 597 Վրացիք հայերից բաժանւում են:
- 623 Հերակլ վրաց թագաւորը առնում
է Հայաստանի մի մասը, Ատրպա-
տականը և Շիրվանի խանութիւնը:
- 862 Ռուսաց տէրութեան սկզբնաւո-
րութիւնը:
- 988 Ռուսները Սբ. Վլադիմիրը առաջ-
նորդութեամբ ընդունում են յոյ-
ներէջ Քրիստոնէութիւնը:
- 1010 Բագրատ թագաւորը Վրաստանում

- և Իմերեթում եկեղեցիներ է հիմ-
նում (Մցխէթում):
- 1111 Թարգմանւում է վրաց լեզուով
առաջին աւետարանը:
- 1212 Վախճանւում է Թամարայ Թա-
ղուհին:
- 1222 Նիժնի-Նովգորդի հիմնելը:
- 1224 Ջինգիս-խանի յարձակմունքները
և ուստ իշխաններին իրան հպա-
տակեցնելը:
- 1238 Մոնղոլական լծի սկիզբը:
- 1289 Օսերը Գօրի քաղաքն այրում են:
- 1328 Մոսկովայի թագաւորութ. սկիզբը:
- 1428 Հրարձակ զէնքերի դործածու-
թիւնը Ռուսաստանում:
- 1469 Վրաց թագաւորութիւնը բաժան-
վում է երեք մասերի՝ Քարթլի-
իմերէթ և Կախէթ:
- 1480 Ռուսաստանը աղաւթում է Մոն-
ղոլական լծից:

- 1491 Առաջին տպուած գիրքը սլաւոնական լեզուով Հրատարակւում է:
- 1518 Պարսկի Խամսիւ-Շահը առնում է աւերում է Թիֆլիզը և Մցխէթը: Հաւաքարի կարմնէի մօտ էլ մզկիթ է շինում:
- 1524 Մակարիայի տօնավաճառի բացումն:
- 1535 Շահ-Թամազը առնում է Թիֆլիսը:
- 1547 Յովհաննէս Գրգնին առնում է առաջին Թագաւորի տիտղոսը:
- 1556 Հաշտարխանի Թագաւորութեան անկումը:
- 1563 Մոսկւայում սկսւում է տպագրութիւնը:
- 1583 Ռուսները առնում են Սեբերը:
- 1589 Ռուսաց սլատերիարքութեան ըսկիզբը:
- 1611 Լեհացիք առնում են Մոսկւան, Նովոգոօրօղը:

- 1612 Ռուսաստանն ազատւում է լեհերից:
- 1617 Շահ-Արագ Ա-ը աւերում է Վրաստանը և շատ վրացիներ տանում է իւր Հիւս Պարսկաստան:
- 1632 Առաջին կանոնաւոր դօրքը Ռուսաստանում:
- 1634 Վրաստանում Մազմեդականութեան մոտք գործելը:
- 1664 Արչիլը Թեւալը շինում է աթոռանիստ քաղաք:
- 1672 Ծնւում է Ռուսաց Մեծն Պետրոս Կայսրը:
- 1700 Ռուսաստանում սկսւում է տարեգրութիւն (յունկարի 1-ին) Գրեատոսի ծննդից:
- 1701 Առաջին Ժատրոնը Ռուսաստանում:
- 1703 Առաջին լրագրի Հրատարակւելը Ռուսաստանում:

- 1705 Քաղաքական գրքերի տպագրութիւնը Ռուսաստանում:
- 1709 Վախտանգը Հիմնում է Թիֆլիզում տպարան, սկսում է գրել վրաց պատմութիւն և ապում է գրքեր:
- 1716 Ալանացիք Քարթլը ու Կախեթը աւերում են:
- 1723 Մահմադ-ղուլի խանը աւերում է Թիֆլիզը և կողոպտում է Սիօնի եկեղեցին:
- 1724 Վախտանգը տանում է իւր Հետ Ռուսաստան Պետրոս Մեծի հրաւերով 5 եպիսկոպոս, 6 վարդապետ, 5 սարկաւազ և 140 աշխարհական:
- 1725 Մեծն Պետրոս Կայսրը մեռնում է:
- 1743 Մահուան պատժը ոչնչանում է:
- 1752 Թէմուրազ Թաղաւորը հալածում է պարսիկներին Նրեանից և նորա բնակիչներին բնակեցնում է այժմեան Հաւարար Թաղում:

- 1754 Առաջին բանկի Հիմնելը Ռուսաստանում:
- 1755 Մոսկւայում առաջին համալսարանի բացումը:
- 1767 Ծաղիկ պատուաստելը մտցնւում է Ռուսաստան:
- 1768 Թուղթ փողի գործադրութիւնը Ռուսաստանում:
- 1769 Հերակլէն, Գօրի, Աղնախ, Թելաւ, Բօրժօմ և ուրիշ տեղեր բերդ է շինում, Հիմնում է տպարան, գինարան, Թնդանօթ է ձուլում, կտրում է դրամ, և գրքեր է տպում:
- 1788 Անտօն Ա. Թարգմանիչ և լեզուագէտ կաթողիկոսը վախճանւում է:
- 1785 Կովկասի փոխարքայութեան հիմնելը:
- 1786 Պետական բանկի Հիմնելը:
- 1795 Աղա-Մահմադ խանը յարձակւում է Թիֆլիսի վերայ և աւերում:

- 1799 Վրաց Գիօրգի XIII-ը յանձնում է Վրաստանը Ռուսաստանին:
- 1801 Վրաց և ռուսաց մէջ 10 յօդուածից բաղկացած դաշնագրի ստորագրելը:
- 1802 Ռուսաստանում Մինիստերատվան սկսվում է:
- 1804 Մինգրելիան և Իմէրէթը միանում են Ռուսաստանի Հետ:
- 1809 Ֆինլանդիան միանում է Ռուսաստանի Հետ:
- 1814 Ռուսները մտնում են Փարիզը:
- 1815 Լեհաց Թագաւորութեան միացումը Ռուսիայի Հետ և Վեհնայի գետաբանաժողովը:
- 1830 Առաջին և մեծ խօլերան Ռուսաստանում:
- 1837 Պուշկինի մահը:
- 1841 Լեւմոնտովի մահը:
- 1844 Կուլիովի մահը:

- 1844 Վարանցովի փոխարքայ նշանակուելը:
- 1859 Կովկասեան 69-ամեայ պատերազմների վերջնալը և Շամլիի գերեւանելը:
- 1861 Ստրկութեան ոչնչացումը:
- 1864 Կովկասի վերջնականապէս նուաճումը:
- 1866 Մեծ Էշխ. Մելսայել Նիկ. փոխարքայ նշանակուելը:
- 1877 Ռուս-Տաճկաստանի պատերազմը: Նեկրասովի մահը:
- 1878 Սան-Ստեֆանոյի դաշնագրութեան ստորագրելը:
- 1882 Վրաց վերջին շառաւիղը-Հայագդի Մարիամ Թագուհին մեռնում է և Թաղվում Թիֆլիզի Հայոց Վանքի եկեղեցւոյ Հիւսիսային կողմը պատի տակ:
- 1883 Տուրգենեւը մեռնում է:

- 1887 Կովկասում մոցնվում է առաջին
անգամ ղեկավարագործները:
1888 Կայսր Ադիբթանդը III-ը այցելում
է Կովկասը Կայսերուհւոյ և Թա-
գաթառանգի հետ:
1889 Պարսկաց Դաւ-Նասրէդինը անց-
նում է Կովկասի վրայով Ռուսաս-
տան և արտասահման:
1890 Իտալիայի Թադաթառանգ վիլ-
տոր-էմանուէլը այցելում է Կով-
կասը:

3) Հ ա յ ո յ պ ա թ ա - լ է է ա ն

նշանաւոր անցքերը

Քրիստոսից առաջ:

- 2492 Հայադգի սկզբնաւորութիւնը.
2346 Հայոց տէրութիւնը սկսվում է:
Հայոց Թագաւորութեան սկիզբը
Պարուրից:

- 149 Սկսվում է Արշակունեաց Թագա-
ւորութիւնը Վաղարշակից:

Քրիստոսից յետոյ:

- 30 Արշար Հայոց Թագաւորը նամակ
է ուղարկում Քրիստոսին:
34 Թադէոս Առաքեալը ս. Գեղարդը
տանում է Հայաստան և մկրտում
է Արքարին և ժողովրդից շատե-
րին:
50 Թադէոս Առաքեալը նահատակ-
ւում է:
51 Ս. Թադէոսի եղբէն անունով աշա-
կերտը նահատակվում է Արցախ
գաւառում (այժմ Քիշ գիւղում):
60 Թադէոսի աշակերտ Առաթէոս-
Սինեայ գաւառում նահատակ-
վում է (Տաթևու վանքը):
62 Բարդուղիմէոս Առաքեալը նահա-
տակվում է Աղբակում:

- 79 Երեւան քաղաքի հիմնարկութիւնը:
 197 Վաղարշ Հիմնում է Վաղարշապատը:
 253 Խոսրով Թագաւորը հիմնում է Դավիթ քաղաքը (Թաւրիզ):
 257 Գրեգոր Լուսաւորչի ծնունդը:
 303 Ս. Գրեգորը ձեռնաւրկում է Էջմիածնի շինութիւնը:
 Արիստակէս Հայրապետը վերադառնում է Նիկիոյ Ս. Ժողովից բերելով իւր հետ Հաւատոյ Հանդանակը:
 Գրեգորիսը Աղուանից կաթողիկոս է կարգւում:
 406 Մեսրոբը գտնում է մեր այբուբենը:
 Արշակունեաց Թագաւորութիւնը վերջանում է:
 451 Վարդանանց պատերազմը: (յուն. վարի 2-ին):

- 452 Կաթողիկոսական Աթոռի փոխադրումը Էջմիածնից Դուին:
 458 Վարդանայ դուստր Շուշանիկը նահատակւում և թաղւում է Թեֆլիզում (Մետեխի բերդում):
 539 Եղեսիայում յայտնւում է Աբգարին ուղարկած Քրիստոսի դաստաւակը:
 551 Մովսէս կաթողիկոսի հրամանով Աթանաս Տարօնացին յօրինում է եկեղեցական տօմարը:
 653 Կարգւում է Վարադայ ս. Խաչի տօնը:
 706 Արաբացի Կողմը Նախջևանի եկեղեցում 800 Հայ իշխաններ կրակով նահատակում է:
 924 Կաթողիկոսական Աթոռը Դուինից Վասպուրական է փոխադրւում:
 961 Անին դառնում է Բագրատունեաց մայրաքաղաք: Բագրատունեաց

- Թագաւորութեան սկիզբը:
 968 Խորովանոյշը հիմնում է Յանաչ-
 նոյ և Հաղորտայ վանքերը:
 993 Կաթողիկոսական Աթոռը վասպու-
 րականից Անի է փոխադրվում:
 Բագրատունեաց Թագաւորութիւնը
 վերջանում է:
 1080 Նորոգվում է Հայոց Թագաւորու-
 թիւնը Կիլիկիայում Ռուբինեանց
 ձեռքով:
 1147 Կաթողիկոսական Աթոռը տեղա-
 փոխվում է Անիից Հռոմկլայ—
 Կիլիկիայ:
 1173 Ներսէս Շնորհալու մահը:
 1294 Կաթողիկոսական Աթոռը փոխա-
 դրվում է Սիս:
 1311 Երուսաղէմում սկսվում է մեր ազգի
 պատրիարքութիւնը:
 1323 Անի քաղաքի կործանումը:
 1393 Մեր ազգի Թագաւորութեան
 վերջանալը:

- 1441 Կաթողիկոսական Աթոռը վերջնա-
 կանապէս փոխադրվում է Ս. Էջ-
 միածին:
 1461 Կ. Պօլսի պատրիարքութեան սկիզբը:
 1513 Երեւանը գրավում են Տաճիկները:
 1567 Վենետիկում տպագրվում է առա-
 ջին հայերէն Սաղմոսը:
 1603 Շահ-Աբաս պարսից Թագաւորը
 հայերին գերի է տանում Պարս-
 կաստան: (Ջուղայի գաղթելը):
 1785 Սիմէօն Կաթողիկոսը էջմիածնում
 հիմնում է տպարան:
 5781 Նոր-Նախիջևանի հիմնելը:
 1789 Շուշուայ ամրոցի հիմնելը:
 1798 Ղարաբաղից 1100 ընտանիք գաղ-
 թում են գեպի Աղլաբու կող-
 մերը:
 1799 Առաջին պարբերական հրատարա-
 կութիւնը Վենետիկում «Տարեգ-
 րութիւն» անունով:

- 1813 Մոսկւայի Լազարեան ճեմարանի
բացումը:
- 1823 Հայր Միքայէլ Չամչեան վարդա-
պետը (պատմագ.) վախճանվում է:
- 1825 Ներսէս Վ աշտարակեցի կաթողի-
կոսը հիմնում է Ներսէսեան դըպ-
րոցը:
- 1828 40 Հազար Հայեր դաղթում են
Ռուսաստան:
- 1837 Հաստատվում է Սուրբ Էջմիածնի
Լինհոգոսը:
- 1857 Ներսէս Վ կաթողիկոսը վախճան-
վում է (փետրվարի 14-ին):
- 1858 Խալիբեան ուսումնարանի բացումը:
- 1850 Հայոց առաջին Թատրոնը Թիֆ-
լիզում:
- 1860 Հաստատվում է Տաճկահայոց սահ-
մանադրութիւնը:
- 1858 «Մեղու Հայաստանի» լրագրի հրա-
տարակութիւնը:

- 1863 Բագուի Մարգասերական ընկերու-
թիւնը հիմնվում է:
- Միքայէլ Նալբանդեանցը վախ-
ճանվում է:
- 1866 Գէորգ ՎԼ կաթողիկոսի ընտրու-
թիւնը:
- 1868 «Արարատ» ամսագիրը հրատարակ-
վում է Ս. Էջմիածնում:
- 1869 Թիֆլիզում բացում է ս. Գայեա-
նեան առաջին Հայ օրորդաց միջ-
նակարգ դպրոցը:
- 1872 «Մշակ» լրագիրը հրատարակվում է:
- 1873 Ս. Էջմիածնում բացվում է Գէոր-
գեան ճեմարանը:
- «Փորձ» ամսագ. հրատարակվում է:
- 1877 Մարիամեան—Յովնանեան օրիոր-
դական դպր. բացումը Թիֆլիզում:
- 1878 Ռուսները տիրում են Էջմիածնին:
(կարին): Բեբլինի վեհաժողովում
ստորագրում են Հայոց ինքնավա-

- ըութեան 61-ըգ յօդուածը:
- 1879 Վերադառնում են Հայաստանեայ
եկեղեցու ծոցը 35 ընտանիք Հսով-
մէական Հայք, Մաղաքեայ Օրմա-
նեան վարդապետի առաջնորդու-
թեամբ:
- Ստեփ. Նաղաբեանցը վախճ.:
- 1881 Թիֆլիզում հիմնում է Կովկասեան
Հայոց Բարեգործական Ընկերու-
թիւնը:
- «Արճադանք» շաբաթ. հրատարակ-
ւում է:
- 1882 Թիֆլիզում կայանում է Հայոց ա-
ռաջին ընդհանուր ուսուցչական
Ժողովը:
- » Վախճան. Գաբ. եպ. Այվազովսկի:
- » «Մեղու Հայաստանի» 25-ամեայ
յօբելեան կատարելը:
- 1884 «Նոր-Դար» ամենօրեայ Թերթի
հրատարակումը:

- 1885 Մտկար Ա. Կաթողիկոսը օծւում է
Հոկտեմբերի 10-ին:
- 1887 Անդրկովկասում մտցնւում է Հայե-
րի մէջ ևս զինուորադրութիւնը:
- 1888 Մտկար Ա. Կաթողիկոսը ընդուն-
ւում է Թիֆլիզում Կայսեր Աղէք-
սանդը Աւից, և Նոյն Թւի Հոկ-
տեմբեր ամսում Կաթողիկոսը այ-
ցելւում է Բագու և Գանձակ քա-
ղաքներին:
- 1888 Յայտնի վերասան Բաթիֆին վախ-
ճանւում է:
- 1889 Պարսից Շահ - Նասրէդինը,
Փարիզի աշխարհանդէսից վե-
րադառնալիս այցելւում է Ս. Էջ-
միածինը:
- 1889 Էջմիածնում վախճանւում է
յայտնի մատենադիր և ուսուցչա-
պետ Ստեփ. Պալատանեանցը:
- 1889 Արեւելեան լեզուաւոր պրօֆ. Եյայտնի

Հնադէտ Քերովըէ Պատկանեանը
վախճանվում է:

1889 «Մուրճ» ամսագիրը Հրատարակ-
ւում է:

1890 Իտալացւոց Թագաժառանգը այե-
լում է Ս. Եջմիածինը, և փառաւոր
կերպիւ ընդունվում Հայոց Կա-
թողիկոսից:

1891 Եջմիածնում վախճանվում է Մա-
կար I կաթողիկոսը (ապրիլի 16-ին):

» Մոսկվայում վախճանվում է Մկր-
տիչ Էմինը:

» Մեծ բարերար Մկրտիչ Սանասա-
րեանի մահը:

» Կ. Պոլսում վախճանվում են յայտ-
նի դերասան Ադամեանը, մանկա-
վարժ Համբարձում Իփեկչեանը
և երգիծաբան Պարոնեանը:

VII. ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ-
ՆԵՐ:

1) Երկրագնդի Բնակչւնէրի Ընդ-

Եւրոպայում . . . . . 350 միլիոն

Ասիայում . . . . . 897 »

Աֆրիկայում . . . . . 205 »

Ամերիկայում . . . . . 120 »

Աւստրալիայում և Եւրասիոյն
երկրներում . . . . . 5 »

Ընդամենը մօտ. 1577 միլիոն:

Սոքա ամենքը խօսում են 3600 լե-
զուով և ունին 1000 դասանում լիւն
(կրօն): Քրիստոնեաները մօտ 469 մի-
լիոն են մահմեդականները 180 մ. Հրեա-
ները 8 մ. մնացած 900 միլիոնի մեծ
մասը կուսապաշտներ են:

Ամեն տարի ծնվում են ամբողջ երկ-
րագնդի վերայ 38 միլիոնից աւելի:
Մեռնում են 35 միլիոնից աւելի մարդ:
Ծնուածների չորրորդ մասը մեռնում է:

մինչև 7 տարեկան հասակը: Կէսը մինչև 17 տարին. 100 տարուան հասնում է 1000 մեռնողները մէկը: Մարդկային հասակի տարուայ միջին թիւը 33 է: Տղամարդկանց թիւը մոտաւորապէս հաւասար է կանանց թւին: Կանայք աւելի երկար են ապրում քան տղամարդէիք: Կարճահասակ մարդիկ աւելի են ապրում քան քարճրահասակները:

2) Հ Ա Յ Ե Ր Ի Թ Ի Ի Ը

ա) Տոճկա. (Հայաստանում)	1,768,000
(Եւրոպական տաճ.)	287,000
» Միջագետքում	12,000
» Կիլիկիայում	244,000
» Եգիպտոսում	8,900
» Մնացեալ Փոքր-Ասիայում	686,000
բ) Ռուսաստանում եւրոպական (և Սիբիրիայում)	175,000

» Անդր-Կովկասում	1,280,000
գ) Պարսկաստանում մօտ	164,000
դ) Հնդկաս. և Ասիայում	38,000
ե) Ռումանիայ և Բուլղարիայ	9,500
զ) Հունգարիայ և այլ եւրոպական երկրներում	7,900
է) Ամերիկայ (հարաւային և հիւսիսային)	5,850
ը) Երկրագնդի այլ և այլ մասերում մօտ	8,000
	4,733,100

Պօլսում հայերի թիւը մօտ 200—240,000 է հասնում:	
Թիֆլիսում	45—50,000
Իսկ 1870 թւի ժողովրդագրութեամբ, պանդուխտները թիւը, Կ. Պօլսում հասնում էր	50,000
Թիֆլիսում և Բաթումում	10,000

VIII. ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱԿԱՆ ՀԱ- ՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

1) ՊՈՍՏԱՅԻՆ ԿԱՌՔԵՐԻ

ԹԻՔԼԻՅ ԳՆՈՏ Է ՎՆԱԴԻԿԱՆՈՒՄ՝

Ա. Հինգ Հոգու տեղ ունեցող կառքը (կարէտ) առաւօտեան ժամը 9-ին, գիշերում է Մէթում և միւս օրը երեկոյեան ժամը 8-ին հասնում Վաղարշապատ:

Բ. Վեց Հոգու տեղ ունեցող (օմնիբուս) երեկոյեան ժամը 3-ին և առաւել ճանապարհին գիշերելու միւս օրը երեկոյեան ժամը 7-ին հասնում Վաղարշապատ:

ՎՆԱԴԻԿԱՆՈՒՄԻ ԹԻՔ. ԳՆՈՒՄ Է՝

Ա. Հինգ Հոգու տեղ ունեցող կառքը (կարէտ) առաւօտեան ժամը 9-ին և

գիշերելու Մէթ կայարանում, միւս օրը երեկոյեան ժամը 8-ին հասնում Թիֆլիս:

Բ. Վեց Հոգու տեղ ունեցող կառքը (օմնիբուս) երեկոյեան ժամը 3-ին և առաւել ճանապարհին գիշերելու միւս օրը երեկոյեան ժամը 7-ին հասնում է Թիֆլիս:

1. Միխայիլովո կայարանի. Բօրժոմի, Ախալցխայի և Աբասթումանի մէջ:

Օմնիբուսները երթելով Թեանի մէջ են ամենայն օր մայիսի 1-ից մինչև հոկտեմբերի 1-ին, իսկ մնացեալ ժամանակները տարուայ չաբաթը երկու անգամ, Միխայիլովի երկու շաբթի և հինգշաբթի օրերը, հասնելով մինչև Ախալցխա, իսկ Ախալցխայից երեքշ. և ուրբ. օրերը:

Տեղերի գինը օմնիբուսների ներսը մինչև Բօրժոմ 1 ռ. 65 կ., մինչև Ախալցխա 4 ռ. 41 կ. և մինչև Աբաս-

Թուճան 5 ր. 85 և. իսկ դուրսը (НАКОЗ-
НАХЪ) ևէս գինը:

Ծանօթ.: Բացի սորանից, երթեկեկում
են զանազան ընկերութիւնների կառ-
քեր, որոնցով կարելի է ճանապարհ-
հորդել վերոյիշեալ գնեքից շատ պա-
կաս: Ընդամենը մինչև Աբասթու-
ման (12 ժամուայ ճանապարհ է)
97½ վերստ է:

II. Օղուրդէտ և Սամորէտի մէջ (51
վերստ) օմնիքուսը երթեկեկում է
ամենայն օր, վեց ժամուայ մէջ, որը
սկսւում է 8 ժ. առաւօտեան:

III. Նօյօ-Սենակից-Զուգդիդ: Օմնի-
քուսները դուրս են գնում առաւօտեան
8 ժ. Զուգդիդից ժամին 2 ժամին ճա-
շից յետոյ. գինը 3 ըուրլի:

2) ՆԱԻԱԳՆԱՅՈՒԹԻԻՆ:

Շոգենաւային երթեկեկութիւնը Բա-
թումի, Օդեսայի և Կ. Պօլսոյ մէջ:

Բաթումից փնւմ է.

Երեքշաբթի օրերը: Կէս օրից յետոյ Ժ.
4-ին ուղիղ գծով մանում
է Սուխումի և Նօյօրոս-
սիյսի նաւահանգիստները:
Հինգշաբթի օրերը: Կէս օրուայ ժամը
4-ին ուղիղ գծով, Նօյօրոս-
սիյսի և Կերչի վերայով:
Շաբաթ օրերը: Երեկոյեան 8 ժամին,
շրջանաւու ընթացքով
(обходн. рейс) բարձր նա-
ւահանգիստները պտտելով:
Երկուշաբթի օրերը: Երեկոյեան 7 ժ.
արտասահմանեան գնաց-
քով դէպի Կ. Պօլիս:

Գալիս է Բաշաւս.

Յերկուշաբթի առաւօտը, Օղեստայից ուղիղ գծով, Կերէի և Սուխուով վրայով:

Չորեքշաբթի առաւօտը, Օղեստայից ուղիղ գծով Կերէի և Նովորոսիյսկի վրայով:

Պարբաթ երեկոյեան, Օղեստայից շրջանառու ընթացքով:

Կիրակի օրերը, առաւօտ. Կ. Պոլսից:

Փաշիկի Գնահ է Բաշաւս.

Կերէքշաբթի առաւօտը ժամը 9-ին:

Պարբաթ երեկոյեան կէսին:

Նաբաթ առաւօտեան ժամը 9-ին:

Բաշաւսի Գնահ է Փաշիկ.

Չորեքշաբթի և կիրակի օրերը, նաւը Փոթիից գալուց յետոյ:

Եացի ալդաւն շաբաթ Օղեստայից գալիս են և դնում Փոթի երթեւեկող ապրանքակիր և մարդակիր նաւեր:

ԿԱՍՊԻՅ ԾՈՎԻ ՎՐԱՅ

Բաշաւսի Գնահ է.

Գերբէնդ. Պետրոպոլսի և Հաշտարիւան՝ չորեքշաբթի, ուրբաթ և շաբաթ օրերը, ցերեկը ժամը 1-ին:

Ուղուստի և Նովորոսիյսկի օրերը, երեկոյեան ժամը 5-ին:

Լաւնք և Երան, Ասթարա և Էնզլի՝ երկուշաբթի օրերը, ցերեկը ժամը 1-ին:

3) Ե Ր Կ Ա Թ Ո Ի Ղ Ի Ք Ը

ա) ԱՆԴՐԿՈՎ ԿԱՍԵԱՆ

Գնացք թիֆլիս Գալիս է.

Բաթումից, պոստ. . .	11 ժ.	8 ը. եր.
Բադուից, » . .	7 ժ.	40 ը. առ.
Բաթ. մարդ. ապ. գն. . .	8 ժ.	— ը. առ.
Կանձակից » . .	8 ժ.	20 ը. եր.

Գնացւել թիֆլիսից Գնոմ է.

Բաթում, պոստ. . . . 8 ժ. 40 ր. առ.
 Բազում, » . . . 12 ժ. 8 ր. գելշ.
 Բաթ. մարդ. ապ. գն. 3 ժ. 10 ր. ց.
 Գանձակ, » 9 ժ. 45 ր. առ.

բ) ԱՆԴՐԿԱՍՊԵԱՆ

Ուղուն-Աղայից գնում է 6 ժ. 40 ր. եր.
 Ուղուն-Աղա գալիս է 7 ժ. 48 ր. առ.
 Ուղուն-Աղայից գնացքը գնում է և
 գալիս երեքշաբթի և շաբաթ օրերը:
 Սամարղանդ գնացքը դալիս է և
 գնում է ուրբաթ և երեքշաբթի օրերը:

գ) ՐՕՍՏՈՎՆՎԼԱԴԻԿԱՎԿԱԶԵԱՆ

Վլադիկավկազ գնում է 9 ժ. 30 ր. առ.
 Րոստովից գալիս է. . . 8 ժ. 48 ր. առ.
 Րոստովից գնում է. . . 7 ժ. 28 ր. առ.
 Վլադիկավկազ գալիս է 7 ժ. — ր. եր.

IX. Ք Ա Շ Ե Ր

Դէպարան հաշիւ

1 գրվանքան 84 մսխ. 12 ունցիա:
 1 ունց հաւասար է 8 դրախմային:
 1 դրախման 3 սկրուպուլին:
 1 սկրուպուլին 20 դրանի,
 1 դրան մէկ ցորեն քաշ:

Զանազան էրշիւնիք

Անդլիայի 1 վաճ. գրվ. 16 ունցիա:
 1 տօն (20 ցենտիներ) 2240
 Պրուսիայ 1 ֆունտ
 1 ցենտներ:
 Ֆրանսիացւոց 1 գրամ:
 Կիւսգրամ
 Չինաստանի 1 վաճ. գրվանք.
 Ճապոնիայ 1 մոմէ 57 դրան:
 77
 1 վաճառ. մոմէ 10 գրվանք.

X. ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1892 թ.

ՀԱՅՈՑ „ԺՈՅԻ-ՕՐԱՅՈՅՑԻ“

Օրացույցների մէջ տպուած լա- տարարութիւնները — ուրիշ ալ և ալ հրատարակութեանց մէջ տը- պուածներից — ալն առաւելութիւնը ունեն, որ մեծ քանակութեամբ և ալն էլ ժողովրդեան ամեն խաւերի մէջ տարածվելով, հետեապէս ամ- բողջ տարուալ ընթացքում աչքի առաջ և ձեռքերի մէջ զտնուելով բազմաթիւ ընթերցողներ է ունե- նում. սորա համար ահա հինգ տա- րի է, որ մենք մեր կազմած օրա- ցույցների մէջ — վերջին կցել ենք և մի բաժին առանձին լատարա- րութեանց համար, որով ամեն ցան- կացողը, մինչև նուեմբերի մէկն

ամեն ժամանակ կարող են ուղար- կել մեզ իրանց լատարարութիւն- ները տպագրելու հետեալ գներով՝

Մեծ — «Պատկերազարդ-Օրացույցի»
մէջ ամբողջ երեսը . . 15 ռ. — 4.
կէսը . . . . . 8 » — »
Մէկ քարորդը . . . 5 » — »
Փոքր — Մոցի — Օրացույցում՝ ամ-
բողջ երեսը . . . . . 10 » — »
կէսը . . . . . 6 » — »
Քառորդը . . . . . 3 » — »

Հասցէն՝ Թիֆլիզ, Մակար Չմկեանց
Тифлисть. Макару Мимишкову.

ՀՆԴՈՒՆՈՒՄ ԵՄ

ՀԱԼԱԺ ՄԱՔՈՒՐ ԻԻՂԻ

պատուէրներ:

Հասցէս՝ Ново-Баязетъ, С. Ба-
ТИЯНЦУ.

ՊԱՆՍԻՐՈՆ

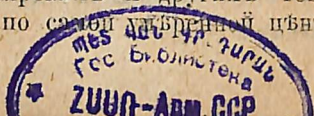
Ա. ՏԵՐ-ՅԱԿՈԲՆԱՆՅԻ

Ղեկունում և պատրաստում է աշա-
կերտներ, ամեն գիրմագրիաների,
բեշակիան և ուրիշ ուսումնարան-
ների համար: Ուսումնարանում ա-
ւանդվում են ֆրանսերէն, գերմա-
ներէն, ռուսերէն և լատիներէն լի-
զուներ: Պանսիօնում ընդունվում են
երթեմեակներ և թոշակաւորներ
Հասցէն՝ Тифлисъ, Вельяминов-
ская ул., домъ № 11, Сололаки.

МАГАЗИНЪ

Ал. Ос. Мачкалова
на Армянскомъ базарѣ
въ Тифлисъ.

Оптовая и розничная продажа
всѣхъ сортовъ галантерейныхъ
канцелярскихъ и другихъ това-
ровъ по самымъ дешёвымъ цѣнамъ.

Վիճակ է 15 Կ.

Վաճառվում է Մ. Չմշկեանի և
Թիֆլիսի յայտնի գրավաճառ անոց-
ներում, նոյնպէս բոլոր թղթեղէն-
ների խանութներում: Մէծ քանա-
կու թեամբ ցանկացողները (աւելի
զիջումով) կարող են գիտնել կապու-
ղին Հեռեկալ Հասցեով Тифлисъ.

Магару Чимишкiанцу.

6727

2015

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0032325

